

LAIKAS

"EL TIEMPO"
SEMANARIO LITUANO
Año del Libertador
General San Martín
1950 lapkričio 16 d.
N r. 19 (35)

PAZ SOVIETICA

Meses antes de la iniciación del ataque comunista en Corea, la Unión Soviética emprendió una poderosa ofensiva de paz en todo el mundo. Los comunistas de todos los países denunciaban los preparativos de defensa de las naciones democráticas, ensalzaban a los gobernantes soviéticos como "campeones de paz mundial", organizaban conferencias de paz, reunían fondos en favor de su campaña "pacifista", recolectaban firmas por la proscripción de la bomba atómica y presentaban a los gobiernos adheridos al Pacto del Atlántico como traficantes de guerra. Esta campaña no dejó de dar sus frutos: mientras la Unión Soviética seguía armándose febrilmente y preparaba en el mayor secreto la liquidación de la República Democrática de Corea del Sur, en los países occidentales se trazaban planes de defensa para el año 1952, se consideraba la conveniencia de aumentar los presupuestos militares y todavía se hablaba de las posibilidades de un arreglo final pacífico con los soviets... Los acontecimientos en Corea demostraron que los comunistas no pierden tiempo y, más aún, están en condiciones de aprovechar todas las ocasiones que se les presenten

para extender su dominio en diversas partes del mundo, buscando posiciones y eligiendo el momento para la guerra total contra los países democráticos. Es indudable que el golpe comunista en Corea, preparado y dispuesto por el gobierno moscovita, servirá de toque de atención para los estadistas encargados de la defensa del mundo civilizado. Es de esperar también que la propaganda soviética, conducida con astucia y desfachatez insuperables, sea enfrentada resuelta y valientemente no sólo en los países democráticos, sino también del otro lado de la "cortina de hierro". Cuando la humanidad, libre o esclavizada, tenga el convencimiento de estar en presencia de una camarilla de criminales enloquecidos por la ambición de dominio e imperialismo, la destrucción del totalitarismo rojo resultará mucho más fácil. Para que este convencimiento se afirme en la conciencia de los hombres, es necesario revelar toda la verdad sobre lo que pasa detrás de la "cortina de hierro", sobre el imperio del terror, violencia, opresión y genocidio en la Unión Soviética y sobre los crímenes de los gobernantes moscovitas.

Krupavičius apie Jungtines Tautas ir karą

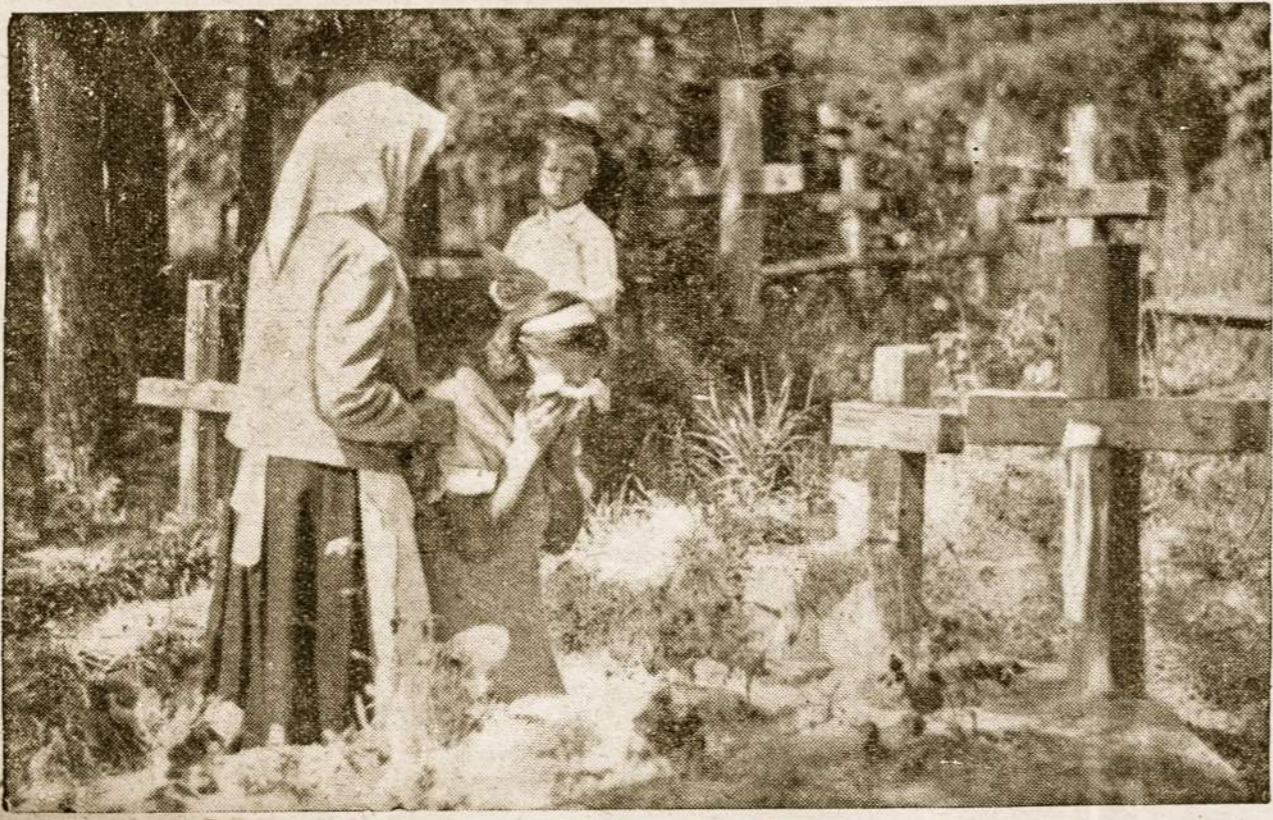
Iš Pasikalbėjimo su Jungtinių Valstybių Žurnalistu L. J. Schweitzer

SCHWEITZER: — Ar jums atrodo, kad Lietuva gali atgauti savo laisvę Jungtinių Tautų Organizacijos pagalba?

KRUPAVIČIUS: — Atlanto Charta, Jungtinių Tautų Charta, viena pažadama atstatyti nepriklausomybę tų kraštų, kurie jas turėjo prieš karą, kita deklaruodama žmogaus teises, pa-

cijų realizavimą, o modus vivendi su genocidą vykdančiu savo kolega, tol pavergtosioms tautoms viltis daug netenka. Bet reikia viltis, kad pasikeistų Jungtinių Tautų Organizacijos sudėtis ir narių tarpusavio santykiai. Tada ir Jungtinių Tautų Organizacija įgytų praktinės reikšmės gražinti laisvę tautoms ir žmonėms.

ševizmo neragavusiems ir tebegyvenantiems leivėje yra tabu, kuris leidžia jims patiems tuo tarpu išvengti to sunaikinimo. Ką dabartinė taika praktiškai reiškia — tai daugeliui milijonų gyvybių atėmimą ir ištisų kraštų turtų sunaikinimą tyliu, lėtu naikinimo būdu ir tas naikinimas apima vis didesnių valstybių skaičių; tebesantiems laisvėje ši-

Prie karžygio kapo Vėlinių vakarą

žadino pavergtųjų viltis ir jomis paskurstė rezistenciją. Bet savo veikla skaudžiai pavergtuosius apgavo, savo žodžių nepaversdamas darbais, dažnai net nesiteikdamas išklausti pavergtųjų balso. Jungtinėse Tautose buvo keliamas balsas prieš kelių dešimtų moterų negažinimą iš Sovietų Sąjungos jų tikriesiems vyrams Britanijoje ar Jungtinėse Valstybėse. Bet kada beveik kiekvienai Jungtinių Tautų sesijai įteikiamas skundas dėl milijoninio skaičiaus deportuotųjų, nužudytųjų, suardytų šeimų iš Baltijos kraštų, tam balsui neduodama jokios eigos. Kėl Jungtinių Tautų cilėse yra jos narys, kuris grobia tautoms laisvę ir vykdo genocido nuodėmę, kol jie turi veto teisę ir kol kiti nariai pirmuju savo rūpesčiu stato ne savo deklara-

SCHWEITZER: — Gal būt jūs prisidedat prie nuomonės Mikolaičiko, Dimitrovo ir Mačeko, kurie sako, kad tolesnėje perspektyvoje tik pergalingas karas prieš Sovietų Sąjungą gali užtikrinti jų tautom laisvę?

KRUPAVIČIUS: — Kas yra pagyvenęs sovietiniame režime, kitokios išvados nepadarys. Tikėtis, kad propaganda iš viso pavčiks sovietų režime esančiuosius, suorganizuos "titoizmo" sąjūdžius ir iš vidaus susprogdins sovietinį režimą, nėra mažiausio pagrindo. Taip, karas yra bailsus žodis, nes jis milijonams reiškia gyvybės atėmimą ir turtų, kultūrinių vertybių, sunaikinimą. Bet pavergtiesiems jis yra vienintelė išsivadavimo galimybė. Taikos žodis bol-

ta taika reiškia nuolatinį drebbėjimą, nuolatinį ginklavimąsi, kuris bent tam tikram laikui atidėtų tokį naikinimą, kuris jau vyksta pavergtuose ir pavergiamuose kraštuose. Ir vistiek tas sunaikinimas nėra išvengiamas, jeigu nuo jo neišgelbės laiku įvykęs karas. Baisus paradoksas: dabartinė "taika" neša neišvengiamą sunaikinimą, pergalingas karas išsigelbėjimą ne tik pavergtiesiems, bet ir laisvėje esančiųjų apsaugojimą. Šiandien dar yra pavergtieji ir laisvieji. Bet net o l i m o j ateity likimas visų bus tas pats: arba visi pavergti arba visi laisvi. Šita žiauri tiesa, žinoma, sunku prisiimti psichologijai laisvėje tebegyvenančio žmogaus, nes jis nori būti "optimistas", t. y. svaiginamas apgaulingu taikos žydu.

JUNGTINIŲ TAUTŲ ORGANIZACIJA IR ISPANIJA

Paskutiniame savo posėdyje Jungt. Tautų Organizacija nutarė panaikinti draudimą palaikyti su Ispanija diplomatinis santykius. Kaip žinome, 1946 m. Jungtinėms Tautoms priklausiančios valstybės pagal bendrą nutarimą atšaukė diplomatinis atstovus iš Ispanijos, tuo tarpu kai su komunistine Rusija visą laiką tie santykiai buvo palaikomi. Ta neteisėybė Ispanijos atžvilgiu tik dabar buvo panaikinta ir jai pagaliau tapo suteiktos visos politinės laisvės, kaip ir kitoms valstybėms.

ATENTATAS PRIEŠ TRUMANA

Spalių mėn. pabaigoj Puerto Rico saloje iškilo revoliucija. Revoliuciją sukėlė nacionalistai, norėdami iškovoti salai nepriklausomybę. Puerto Rico, kaip žinoma, priklauso Jungt. Am. Valstybėms. Lapkričio 1 d. du portorikiečiai Washingtone pasikėsino prieš prez. Trumano gyvybę. Ginkluoti revolveriais, užpuolė prez. Trumano sargybinius ir norėjo nužudyti patį prezidentą, tačiau sargybieniai vieną užpuoliką nušovė vietoj, o kitą sunkiai sužeidė. Trys sargybieniai taip pat buvo sužeisti. Prez. Trumanas po nevykusio atentato toliau tęsė savo pareigas ir po pusės valandos dalyvavo vieno paminklo atidarymo iškilmėse.

IVYKIAI IR IŠVADOS

KORĖJOS KARAS PLEČIASI

Sovietų Sąjunga naudoja geltoną Kinijos milžiną karui Azijoje išplėsti. Kai Jungtinių Tautų kariuomenė buvo visai bebaiganti susidoroti su komunistinės Korėjos satelitu, Kremliaus diktatoriai ir priekį staiga išstūmė antrąjį savo satelitą Azijoje — komunistinę Kiniją. Lapkričio pradžioje sovietų moderniskai apginkluotos 4 kiniečių armijos pamažu pradėjo stumtis iš Mandžiūrijos į Š. Korėją ir su didele jėga staiga pradėjo pulti prie Unsan miesto. Puolimas užklupo sąjungininkų priešakines linijas bemiegancias. Trys amerikiečių batalionai tuojau buvo atkirsti. Iš jų dviems pavyko pasprukti, o vienas buvo sunaikintas. Komunistų puolimui nuolat didėjant, buvo įvykdytas generalinis pasitraukimas į patogesnes pozicijas. Atmušęs pirmąjį kiniečių ir šiaurės korėjiečių puolimą, Mac Arthur skubiai atsiuntė naujų sustiprinimų ir pradėjo vėl stumti komunistus sniegu nuklotais kalnais ir slėniais atgal į šiaurę. Amerikiečių oro laivynas vėl pradėjo deginti ir griauti komunistų tiekimo kelius ir atsparos centrus. Lapkričio 8 d. 300 amerikiečių

lėktuvų (jų tarpe 79 keturmotorės oro tvirtovės) visiškai sunaikino Š. Korėjiečių laik. sostinę Sinuiju, esančią prie Yalu upės žiočių, Mandžiūrijos pasienyje. Ir sekantiomis dienomis buvo numesta dešimtys tūkstančių padegamųjų sprogstamųjų bombų ant Pukchin, Chongjin ir kt. miestų ir sunaikinti tarptautiniai tiltai per Yalu upę, per kurią kom. Kinijos kariuomenė veržiasi į Š. Korėją. Sovietai pasiuntė moderniškus sprausminių lėktuvų eskadriles į Korėją. Nuolatinėse oro kovose kasdien sunaikinami nemaža lėktuvų iš abiejų pusių.

MAC ARTHUR SKUNDZIA KINIJOS KOMUNISTUS

Gen. Mac Arthur oficialiai apkaltino komunistinę Kiniją už atvirą įsikišimą į Korėjos karą. Lapkričio 8 d. Saugumo Taryba nutarė pakviesti komunistinės Kinijos atstovą pasiteisinti. Šito įtakoje kinai staiga atitraukė savo Korėjoj kariaujančius kariuomenės dalinius į šiaurę ir vengia tiesiogiai susidurti su amerikiečių kariuomene, kuriai iki šiolei dar nepavyko paimti į nelaisvę nė vieno kiniečių karininko. Šiuo pasinau-

domami, amerikiečiai pamažu stumiasi pirmyn, o anglų politikai pradėjo siūlyti palikti kiniečiams kokių 30 km. Šiaurės Korėjos ruožą su didžiulėmis hidroelektrinėmis ant Yalu upės, kuri yra svarbiausioji energijos versmė visai Mandžiūrijos pramonei.

KINIJA UZIMA TIBETĄ

Komunistinės Kinijos kariuomenė, įsiveržusi į kalnuotąjį Tibetą, baigia užimti trijų milijonų Dalai Lamos valdomą valstybę. Tibeto imperatorius ir vyriausiasis budistų kunigas Dalai Lama pabėgo į gretimą Indiją. Niekas tuo tarpu nekelti skundo Jungtinėse Tautose dėl šitos naujos komunistų agresijos. Nekelia ne todėl, kad Tibetas neturėtų jokios strateginės reikšmės prieškomunistiniam pasauliui, bet dėl to, kad šiuo metu nėra įmanoma į tenai pasiųsti bet kokią veiksmingą pagalbą. O Tibeto atitekimas sovietams turėtų labai svarbios reikšmės. Pirma, kad sovietams dabar atitenka neseniai suvesti dideli uranijaus klotai atominėms bomboms gaminti, antra, kad dabar sovietai savo kariuomenę gali sukonzcentruoti ant pat Indijos sienos, kas reiškia komunizmo pasistūmėjimą keliais tūkstančiais kilometrų pirmyn. Tibeto užėmimas meta tamsų Sovietų šešėlį ant visos Indijos — paskutinio ir svarbiausiojo vakarų pasaulio bastiono Azijoje. Vakariečiai tai puikiai supranta, įvertina ir ruošiasi. Supranta tai ir azijatai. Antai Nepalio karalystėje, esančioje tarp Tibeto ir Indijos, vyksta tikras chaosas. Neseniai buvo suruoštas sukilimas prieš ministrą pirmininką, ministras pirmininkas sukilo prieš karalių Tribunango, kuris pasislėpė Indijos ambasadoje. Patsai gi Nepalio seimas kreipėsi į Jungtines Amerikos Valstybes, prašydamas skubios karinės pagalbos.

BRAŠKA PRANCŪZŲ INDOKINIJA

Indokinijoje prancūzų pajėgos priverstos trauktis iš savo tvirtovių, esančių komunistinės Kinijos pasienyje. Po atkaklių kovų buvo pasitraukta ir iš svarbios Laokay tvirtovės. Sustiprintas komunistų

karų centrų bombardavimas ir vykdomas pagrindinis prancūzų kariuomenės ir jos vadovybės perorganizavimas. — Manoma, kad prancūzai iki paskutiniųjų gins Hanoi ir šiaurinės Indokinijos uostus.

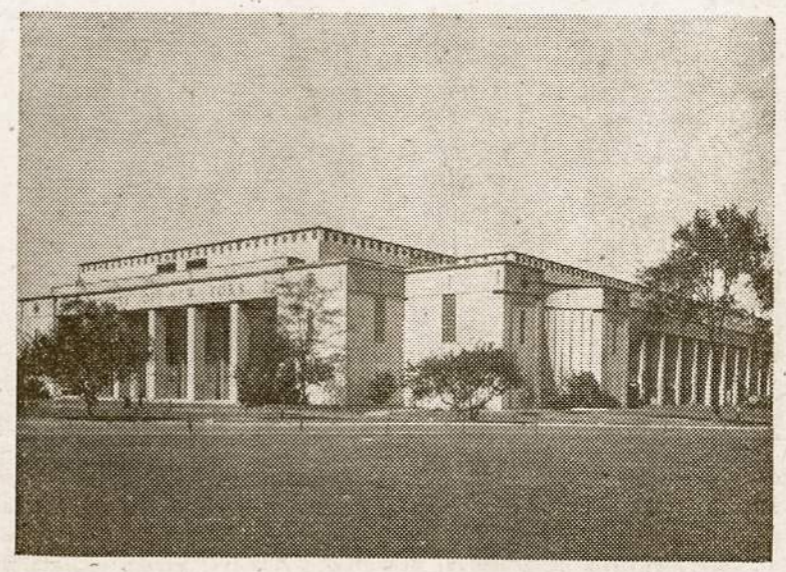
NAUJAS MASKVOS TRIUKAS?

Satelitų rankomis plėsdami karą Azijoje, lapkričio 4 d. sovietai staiga pareikalavo nedelsiant susaukti 4 Didžiųjų konferenciją Vokietijos klausimams išspręsti. Ar tai yra noras nukreipti vakariečių dėmesį nuo Azijos ar kitas kuris sovietų propagandos triukas, kiekvienu atveju vakarų demokratijos labai šaltai priėmė Kremliaus notą agresijos. Nekelia ne todėl, kad Tibetas neturėtų jokios strateginės reikšmės prieškomunistiniam pasauliui, bet dėl to, kad šiuo metu nėra įmanoma į tenai pasiųsti bet kokią veiksmingą pagalbą. O Tibeto atitekimas sovietams turėtų labai svarbios reikšmės. Pirma, kad sovietams dabar atitenka neseniai suvesti dideli uranijaus klotai atominėms bomboms gaminti, antra, kad dabar sovietai savo kariuomenę gali sukonzcentruoti ant pat Indijos sienos, kas reiškia komunizmo pasistūmėjimą keliais tūkstančiais kilometrų pirmyn. Tibeto užėmimas meta tamsų Sovietų šešėlį ant visos Indijos — paskutinio ir svarbiausiojo vakarų pasaulio bastiono Azijoje. Vakariečiai tai puikiai supranta, įvertina ir ruošiasi. Supranta tai ir azijatai. Antai Nepalio karalystėje, esančioje tarp Tibeto ir Indijos, vyksta tikras chaosas. Neseniai buvo suruoštas sukilimas prieš ministrą pirmininką, ministras pirmininkas sukilo prieš karalių Tribunango, kuris pasislėpė Indijos ambasadoje. Patsai gi Nepalio seimas kreipėsi į Jungtines Amerikos Valstybes, prašydamas skubios karinės pagalbos.

RINKIMAI JUNGT. AMERIKOS VALSTYBĖSE

Lapkričio 7. d. apie 40 milijonų amerikiečių rinko 43 naujus šeimo atstovus, 36 senatorius ir 32 gubernatorius. Rinkimus laimėjo respublikonai, labai sumažindami demokratų (Trumano partijos) persvarą Kongrese. Atstovų (šeimo) rūmuose respublikonai laimėjo 31 vietą, o senate — 5. Tokiu būdu naujasis 82-asis JAV Kongresas, kuris veiks dvejis metus, senate turės 49 demokratų ir 47 respublikonų. Atstovų Rūmuose demokratai turės 234 vietas ir respublikonai 200. Labai žymi gubernatorių dauguma yra respublikonai.

Respublikonų laimėjimus gal daugiausia nusvėrė rinkimų išitikinimas, kad demokratai per maža griežtumo parodė valdininkijos (ypač užsienių Sekretoriato) valyme nuo komunistuojančio ir todėl nepatikimo elemento. Žymūs senatoriai, kurie daugiausia kritikavo Mac Carthy akciją prieš komunistus (Millard Tydings, Lucas) nebuvo išrinkti. Kai kas net spėlioja, kad užsienių reikalų sekretorius Dean Acheson rinkimų pasėkoje turėsias atsistatydinti dėl savo politikos Tolimuosiuose Rytuose.

Rūmai, kuriuose vyksta Jungtinių Tautų pilnietis posėdis New Yorke.

DABARTINĖ JUNGTTINIŲ AMERIKOS VALSTYBIŲ KARINĖ POLITIKA

JAV jungtinio kariuomenės štabo viršininkas generolas Omar N. Bradley parašė Amerikos visuomenei straipsnį apie dabartinę JAV karinę politiką. Straipsnyje paliesti klausimai yra įdomūs ne tik amerikiečiams, bet ir visiems.

Gen. O. Bradley pabrėžia, kad Sov. Sąjunga stengiasi užkariauti pasaulį ir savo tikslams siekti nepaiso nieko: nesiskaito nei su pasaulio taika, nei su kitomis valstybėmis, ką jau patvirtino karas Korėjoje. Iš to seka aiški išvada: JAV turi parengti stiprią kariuomenę, kuri bet kokio pasaulio vietoj galėtų užpuolimui pasipriešinti. Jungt. A. Valstybių dabartinė karinė politika remiasi trimis dėsniais:

1) remti dabartinę valdžios formą ir amerikiečių gyvenimo santvarką, nežiūrint kokią kainą reikėtų už tai sumokėti. 2) Visomis priemonėmis ieškoti taikos; nepradėti jokio karo prieš nieką, net prieš didžiausią savo priešą. 3) Ieškoti taikos ne tik Jungt. A. Valstybėms, bet ir visam pasauliui, ir todėl remti Jungtinių Tautų Organizaciją.

1950 metai JAV buvo liejami. Azijoje buvo nubrėžta linija prieš komunistinį puolimą ir tai linijai ginti buvo nepabijota karo Korėjoje. Nebuvo laukiama, kol komunistai užims Korėją ir po to ieškos naujos aukos. 1950 metais dėta ypatingų pastangų vakarų Europos gynimui sustiprinti. Tam tikslui įsteigtas Atlanto paktas, kurį sudaro 12 valstybių. Neprileidžiama minties, kad priešas užimtų Europą, o amerikiečiams reikėtų ją vėl atvaduoti, kaip 1944 metais Gen. Bradley 1944 dalyvavo invazijoje Prancūzijoje ir priėjo išvados, kad tokia invazija amerikiečiams labai brangiai kainuoja. Ateityje tai nebeturį pasikartoti. Šiandien JAV sienos yra pačioje Europos širdyje, kuri karo atveju bus ginama iš anksto pasiruošus. Ji nebus atiduota priešui, kad paskui vėl reikėtų didelėmis pastangomis iš oro ir vandenyne ją užimti.

Ypatingas dėmesys kreipiamas į Filipinus, Formozą ir Prancūzų Indokiniją. Filipinų salos kartu su Japonija karo atveju sudaro svarbią JAV gynimosi liniją. Filipinuose yra JAV oro ir laivyno bazės. Formozos karo atveju neturinti atitekti į priešo rankas, bet strateginiu požiūriu nesanti taip svarbi, kad reikėtų ją dabar užimti ir tuo išprovokuoti karą su komunistine Kinija. Tarp Formozos ir Kinijos dabar patuliuoja JAV karo laivai, kad ją neužimtų Kinijos komunistai. Galutinis Formozos likimas priklausys nuo Jungt. Tautų sprendimo. Į prancūzų Indokiniją dabar yra siunčiami ginklai, nes prancūzai dar nėra prašę JAV pagalbos žmonėmis. Azijoje yra daug ži-

dinių, kur gali įsiliepsnuoti vietinio pobūdžio gaisrai, būtent: Siame, Burmoje, Afganistane, Irane, Irake, Turkijoje. JAV rems tik tas tautas, kurios pačios parodo norą kariauti prieš komunistus, tačiau ta pagalba neturinti per daug susilpinti JAV karinės jėgos.

Kad priešas neužpuolė JAV, tai tik dėl atominių bombų ir lėktuvų, kuriuos turi JAV. Š. Amerika su savo galingais lėktuvais gali bombarduoti karinius taikinius bet kurioje pasaulio dalyje. Ateities kare bus stengiamasi užtikrinti karinį transportą jūros keliais, todėl daug dėmesio yra skiriama kovai su priešu povandeniniais laivais. Būsimajame kare daug reikšmės skiriama ne vienai kuriai rūšiai, bet žiūrima, kad pėstininkai, aviacija ir laivynas būtų reikalingai suderinti. Ir tarp Atlanto pakto šalių turįs būti teisingas darbo pasidalinimas, atsižvelgiant į kiekvienos valstybės ūkinį pajėgumą ir turimus išteklius. JAV duosiančios daugiau bombonešius, o Anglija turinti pagaminti daugiau sprausminių lėktuvų; Prancūzija ir Olandija turinti atkreipti dėmesį į sausumos kariuomenę.

Gen. Bradley pasisako prieš kai kurių Europos valstybių neutralumą. JAV daug dėmesio kreipia į naują ginklų gaminimą. 1950 metais tyrinėjimo reikalams paskirta 600 milijonų dolerių. Atrastas naujas ginklas prieš tankus, vadinamas bazooka, kuris yra pajėgus pramušti didžiausius tankams ir jau buvo išbandytas Korėjos kare. Labai svarbi ir priešlėktuvinė gynyba, ypač prieš žemo skridimo lėktuvus ir bombonešius, kurie bombarduoja iš labai aukštai. Ir toje srityje yra pasiekta gerų vaisių. Ypač daug vilčių dėdama į artilerijos sviedinius, kurie tam tikrų priedais pagalba yra vairuojami. Tokie sviediniai leidžia iki 160 km. ir gali būti panaudojami vietoj aviacijos bombarduoti tokiems taikiniams, kurie yra labai stipriai lėktuvų ginami. Ypatingas dėmesys būsiąs kreipiamas į pėstininkų apginklavimą. Pėstininko ginklas turįs būti galingas, bet neturįs labai apsunkinti kareivio. Esą išrasta naujų medžiagų, iš kurių gaminami kareivio šarvai, kurių atsparumas esąs lygus plienui, o tuo tarpu jų svoris tiesiškai keičiamas gramų. Reikią atkreipti dėmesį į kareivio paruošimą, kad jis galėtų veikti savystoviai. Taip pat ir civiliniai gyventojai turį gyventi bendra dvasia su kareiviais: kada vieni kariauja fronte, namie pasilikusieji neturi teisės iš to greičiau praturtėti. Kareivis turi pasikliauti ne vien ginklais, bet ir kovos dvasia.

PRANCŪZIJOS LIETUVIŲ SĄSKRYDIS PARIZIJE

Spalio 22 d. Paryžiuje įvyko pirmasis Prancūzijos lietuvių suvažiavimas, kurį kvietė ir organizavo Lietuviams Šelpti Dr-ja Prancūzijoje. Suvažiavimo tikslas buvo arčiau susipažinti, apspręsti visiems lietuviams rūpimus klausimus ir ypač aptarti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organizaciją Prancūzijoje. Suvažiavime dalyvavo VLIKo pirmininkas Mons. M. Krupavičius, Lietuvos atstovas Prancūzijoje Dr. S. Bačkis, Ponia Klimienė, prof. Baltrušaitis, Ministras Turauskas, kun. Pečkys, inž. Stašaitis, dail. Kolba, kun. Krivickas, adv. Dr. A. Andrekus ir daugelis kitų. Pradėtas iškilmingomis pamaldomis, suvažiavimas praėjo labai jaukioje nuotaikoje ir buvo baigtas tautos himnu. Iš nutarimų paminėtinas Lietuvos Šelpti D-jos valdybai duotas įgaliojimas, kartu su atvykusiais iš provincijos atstovais aptarti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės įsikūri-

mo reikalą Prancūzijoje. Po įvairių informacijų ir nuomonių pasikeitimo buvo išrinktas Prancūzijos Lietuvių Organizacinis Komitetas iš 5 asmenų: Kun. K. Pečkys, kun. J. Krivickas, adv. Paramskas, Pr. Dulevičius, inž. Stankevičius ir kandidatai: M. Galdikienė ir prof. Dr. J. Baltrušaitis.

● Lapkričio 6 d. laivu "Claude Bernard" iš Vokietijos atvyko Ona Margevičiūtė ir Jurgis Ladauskas su trimis vaikais: Jurgučiu, Pranuku ir Janina. Kelionė truko 20 dienų (išplaukė iš Le Havre uosto Prancūzijoje spalio 18 d.). Ponia O. Ladauskienė yra žinoma Buenos Aires fabrikančio Kazimiero Burbos žmonos Anelės Margevičiūtės - Burbienės sesutė, kilusi iš Kučūnų km., Seinų aps. Atvykusieji apstojė pp. Burbų namuose, Villa Ballester, kur pasiliks ilgesnį laiką.

Pasipuošę tautiniais rūbais ir mūsų tautos globėjo šv. Kazimiero paveikslu nešini Manchesterio lietuviai pirmą kartą Anglijos istorijoje dalyvauja tradicinėje Sekminių procesijoje. Tokias procesijas ruošia ne tik katalikai, bet ir protestantai. Jose kiekviena bendruomenė stengiasi pasirodyti geriau už kitą. Eisenų pasižūrėti susirenka tūkstantinės minios žmonių. Lietuvių eisenai vadovavo vietos kapelionas kun. J. Steponaitis (M. V.)

Sveikinimas

Jo Ekselencijai Lietuvos Įgaliotam Ministrui Pietų Amerikai p. Grauziniui, Montevideo.

V. L. Š. Bendruomenės Centro Valdybos vardu siunčiame Jums ir Urugvajaus bei Argentinos lietuviams širdingiausias linkėjimus Tautos Šventės proga.

Su pagarba inž. Venckus Vladas, pirm. Kukanauza Juozas, sekret.

Kalifornijoje Mirė Kun. Margio Tėvas

Spalio 21 d. Long Beach, Kalifornijoje, savo namuose pasimirė pavyzdingas lietuvis Jonas Margis išauklėjęs didelę lietuvišką šeimą. Velionis yra kilęs iš Pasvalio valsčiaus, Biržų apskr. Mirė sulaukęs 73 m. amžiaus.

Atstarnavęs caro kariuomenėje Sibire, Jonas Margis išvyko į platųjį pasaulį. Kurį laiką dirbęs Pietų Afrikos aukso kasyklose, gauna laivo virėjo darbą ir turi progos aplankyti ne tik Argentiją, P. Amerikos valstybes, bet ir tolimąją Aziją ir kitas pasaulio šalis. Apsistojęs pagaliau Jungtinėse Amerikos valstybėse, kurį laiką dirba Pensilvanijos anglių kasyklose. Pastoviau apsigyvenęs Gary, Indiana valstybėje, vedė Magdaleoną Pažėraitę, kilusią iš Veiverių, Marijampolės aps. Pagaliau nusipirkęs ūkį Montanoj (kaip visi lietuviai, taip ir jis labai buvo prisirišęs prie žemės, be kurios ilgai negalėjo apsieiti), velionis išstius 22 metus ūkininkauja toli nuo lietuvių, svetimtaučių tarpe. Išaugino penkis sūnus ir tris dukteris, iš kurių vienas sūnus — Juozas — tapo kunigu, vyriausias sūnus Tadas pasirinko vienuolio broliuko kelią toje pačioje Marijonų kongregacijoje, o dukterė Marija įstojo į Seselių Kazimieriečių vienuoliją. Vaikai išaugo, išėjo mokslus, nebuvo kam ūkį prižiūrėti. Tada velionis pardavė ūkį ir pats sugalvojo savo senatvę praleisti kur arčiau šventos vietos. Todėl keletą metų gyveno jie lietuvių Nekalto Prasišėjimo Kongregacijos (Vargdienių Sėserų) seneliam įsteigtuose poilsio namuose Thompson, Conn. Tačiau vaikai kvietė jį apsigyventi Kalifornijoje. Pasistatydinęs nuosavą namus Long Beach mieste, po 7 mėnesių ligos mirė, aprūpintas šv. Sakramentais. Laidotuvėse dalyvavo kun. Kučinskas, Los Angeles lietuvių parapijos klebonas, ir būrys Kalifornijos lietuvių. Paliko nuliūdusią žmoną, sūnus ir dukteris ir dešimtį anūkų.

ARGENTINA — PASAULIO KREPŠINIO MEISTERIS

Spalio 21 d. prasidėjusiose pasaulinėse krepšinio varžybose Buenos Aires mieste Argentina laimėjo pirmąją vietą, nugalėdama Jungtines Valstybes santykiu 64:50. Rugtynėse dalyvavo 10 komandų, jų tarpe Ispanijos komanda su savo treneriu lietuviu Mykolu Ruzgiu. Viena iš pačių stipriausiųjų — Urugvajaus komanda, kurioje turėjo žaisti lietuvis Viktoras Cieslinskis, paskutiniu momentu dėl tam tikrų priežasčių atsisakė rungtynės dalyvauti.

ŠVEICARIJOJE MIRĖ ANELĖ PAKULYTĖ KONIUKOVENĖ

Pranešu giminėms ir pažįstamiems Lietuvoje ir tremtyje, kad 1950 m. rugšėjo mėn. 10 d. 23 val. 05 min. Davoso ligoninėje (Šveicarijoje) numirė mano mylima žmona a. a. Anelė Pakulytė Konikovenė.

Liūdintis vyras.

Pastaba: dėl techniškių klaidų šis pranešimas netilpo į praėjusį nr. ir todėl skelbiamas kiek pavėluotai.

Ignui Padvalskiui Argentinoj

Mielas ir gerbiamas Tautieti,

Tamstos veikla tėvynės gėriui ir garbei žinoma ne tik Argentinoj. Ja džiaugėsi ir gėrėjosi lietuvių tauta prieš nepriklausomybės atgavimą, gėrėjosi nepriklausoma Lietuva, ja džiaugiasi, gėrėsi ir didžiuojasi ir dabartinio sunkaus kaip niekad laikotarpio išvėijavimui ir naujoji-tremtiniai. Jau Didžiojo karo metu Tamsta rėmėi nukentėjusius nuo karo ar tai per Nukentėjusiams nuo Karo Šelpti Draugiją, ar per Prūsų Globos Draugiją ar kitais keliais. Kad ta parama būtų juntamesnė, pasistengei įtraukti į tą šalpos darbą plačią Argentinos Lietuviškąją visuomenę ir atitinkamą draugiją. Atgavus nepriklausomybę, pats grįžti savo senon tėvynėn padėti jai atsikurti ir sustiprėti. Atlikęs savo uždavinius, gyvenimo sąlygų vertinamas vėl atsiduri svetimojoje. Bet vis gyvenę lietuviškuoju gyvenimu ir kitus į jį trauki. Kad neužgestų lietuviškoji sąmonė lietuviuose, kad išvėiai taip pat gyventų Lietuvos reikalais ir kad remtų jos visus sunkesnius reikalus, kuri visą eilę aktualių draugijų, kaip Vilniui Vaduoti sąjungą, Tėvynės Mylėtojų draugiją, Svetimto draugiją "Aušrą" ir kitas. 1940 metai atnešė Lietuvai tokių vargų ir pavojų, kokių ji niekad neturėjo. Tamsta, mielas Broli, su visa siela pasi- nėrei į Lietuvos gelbėjimo ir rėmimo reikalus, užmiršdamas ir savo reikalus, ir savo amžiaus našta ir visokius nesmagumus, kurių tenka tokiam darbe patirti. Tamsta pirmininkauji Lietuvos Išlaisvinimo Centru, Tamsta dirbi sunkiausiąjį darbą Lietuvos Imigraciniam Komitete, kurio uždavinys parsigabenti ir įkurdinti Argentinoj daugiausia tremtinių iš įvairių kraštų. Bet nebeišskaičiuosi Tamstos visų kilnių grynai tautinių darbų. Aš su giliu nuosirdumu Tamstą sveikinu tiek nusipelnusių tautai ir tėvynėi ir dėkoju ir kovojančios Lietuvos ir Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto vardu. Tamsta savo darbais išrašė garbingą lapą Lietuvos istorijoj. Tik Lietuva ir Dievas galės už visus nuopelnus atsidėkoti.

Tepadeda Tamstai Dievas ir toliau sėkmingai dirbti Lietuvos laisvinimo darbą. Ligi greito laimėjimo.

Tamstą gerbiąs ir mylįs

M. KRUPAVIČIUS,
VLIKo ir V. T. Pirm.

1950. IX. 14.

LIETUVOJE

TSRS ORO LAIVYNO ŠTABAS LIETUVOJE

Vakarų pasiekusiais daviniais, sovietai paskutiniu metu labai sustiprino Pabaltijo kraštuose esančias orines pajėgas. Lietuvoje įkurdintas oro laivyno štabas, kuriam priklausos sovietų aviacijos daliniai Rytprūsijoje, Latvijoje, Estijoje ir pačioje Lietuvoje. Mūsų krašte esą pastatyta visa eilė naujų aerodromų. Iš čia Sovietai planuoja ir Vakarų kraštų puolimą. Eilė moderniškių sovietų lėktuvų, įskaitant ir sprausminius, esą atgabenta į Lietuvą.

PALEISTI BALIONĖLIAI PASIEKĖ LIETUVĄ

Frankfurte leidžiamas "New Yorker Staatszeitung" praneša, kad Marshalio plano parodos proga iš Vokietijos ir Danijos paleisti balionėliai, stipraus vėjo buvo nunešti į anapus geležinės uždangos. Iš 100.000 paleistų balionėlių, nemaža dalis pasiekusi ne tik Austriją, Vengriją, Čekoslovakiją, Lenkiją, bet ir Lietuvą.

Balionėlių skersmuo siekė apie 1 pėdą. Juose buvo įdėta medžiagos apie Marshalio plano pasisekimą, kurioje bu-

vo atžymėta, kad ateis diena, kurioje esamieji vartai nukris ir tiesa okupuotas kraštus galės pasiekti normaliu keliu.

Kadangi žmonės šiuos balionėlius labai gaudė, sovietai paskelbė, kad žmonės jų neliešų, nes jie yra pripildyti nuodingų bakterijų.

LIETUVOS SPARTAKIADA

Rugpjūčio pradžioje Vilniuje buvo su- ruošta LTSR sporto spartakiada (olimpiada). Iš visos Lietuvos buvo atvežti geriausiai sportininkai. Pirmiausia buvo pagerbtas Stalinas, pakelta raudonoji vėliava, suorganizuotas sportininkų paradas. Po to jau sekė sporto varžybos.

100 metrų bėgimą laimėjo Klusis — 11,3 sek., moterų grupėje — Aleksūnaitė Kvedinskaitė — 11,3 sek. Ieties metime pirmavo Jonas Čepukas — 56,8 mtr., gi 1 km bėgimo varžybose laimėjo šveikauskas — 4 min. 11,3 sek. Nedaug kuo atsilikęs Jakelaitis ir Utegulovas. Jaunių grupėje geriausia pasirodęs Kuzmickas — 4 min. 17,8 sek. 10 km ėjime puikiai pasirodęs studentas Vainauskas — 47 min. 59 sek.

Ar saulė tikrai buvo sustojusi?

(Tęsinys)

ZEMĖ SUKASI PRIESINGA KRYPTIMI

Kurį laiką pastovėjusi, žemė pradėjo sukstis iš naujo. Ir čia mes susitinkame su labai įdomia gamtos pasaptimi. Mūsų planeta dabar sukasi iš vakarų į rytus. Ar taip buvo visuomet? Senieji žemėlapiai kaip tik priešingai rodo. Viename Egipto kapų skliaute yra išlikę du gryno dangaus piešiniai, kurie parodo, koks buvo viduriniųjų rytų dangus prieš ir po šių nelaimių. Ir tarp tų dviejų piešinių yra labai aiškus priešingumas. Platonas savo knygoje "Politikas" taip pat rašo apie "saulės ir kitų dangaus kūnų patekėjimo ir nusileidimo pasikeitimą taip, kad jie ankščiau nusileisdavo toj vietoj, kur šiandien pakyla". Ir toliau jį pridėda: "Tam tikrais laiko tarpais pasaulis sukasi taip kaip ir dabar ir kitais laiko tarpais sukasi priešinga kryptimi. Iš visų pasikeitimų, kurie dangaus skliaute yra įvykę, šis atgal atsikreipimas yra didžiausias ir aiškiausias".

Ieškodamas išaiškinimo, Velikovskis remiasi gamtos mokslais. Yra žinoma, kad mūsų žemės rutulys yra didžiulis magnetas. Kada į magnetą krinta spindulys, pasikeičia jo magnetiniai poliai (ašigaliai): tas poliš, kuris ankščiau buvo šiaurinis, dabar yra pietinis ir priešingai. Didelėje apimtyje žemės ir kito dangaus kūno, pvz. kometos, trupas susijungimas gali padaryti, kad

žemės magnetiniai poliai staigiai pasikeistų.

Geologinės studijos parodė, kad iš tikrųjų kai kas panašaus yra įvykę. Velikovskis cituoja tokį geologo Alvin Greene McNish tvirtinimą: "Kai kurių ugninių uolų magnetizmo tyrinėjimas parodo, kad žemės poliai geologiniais laikais visiškai buvo pakeisti".

NAUJA PLANETA UZIMA SAVO VIETĄ

Kas atsitiko su Veneros (Aušrinės) planeta šiose katastrofose, kurios grėsė sugriauti pasaulį? "Tai yra klausimas, sako dr. Velikovskis, kuris mus iš tikrųjų nuneš labai toli". Pagal jį, po Jozuės dar buvo septyni amžiai, kuriuose šių milžiniškų katastrofų įbaugintos tautos niekuomet nenustojo bijoti naujų nelaimių. Tą baimę sutvirtino geriausi jų mokslo žmonės. Be to, tarpiniai metai dalyvavo naujos planetos gimdymo skausmuose, kai, kometai pasikeičiant, gimė žvaizdė, ir Venera užėmė savo vietą dangaus skliaute.

Ar yra istorinio tikrumo šiame dalyke? Autorius tvirtina, kad yra. Užtikrinimui, kad Venera gimė kalbamajame laike, reikia įrodyti, kad ankščiau buvo matomos tiktai keturios saulės palydovės — planetos — ir kad astronominiuose to laiko žemėlapiuose Veneros negalima rasti. Jis pradeda šiuo įrodymu: indų brėžinyje, kuris siekia iki 3.100 metų prieš Kristų Veneros matomų planetų tarpe nėra, o jau vėlesniųjų laikų bramanai žinojo penkias planetas. Tas pat yra ir Egipto astronomijoje. Babi-

Su kun. Alf. Grausliu atsiveikinant

Rašo P. STAKYS

"Kur aš, vargšas, pasidėsiu, kur galvė aš priglausiu" (Liaudies daina). Kaip amžinasis žydas, kaip vėlė nemarūnė, keliauja žmogus be tėviškės ir savo namų, tremtinys šios varganos žemės, atplėčtas nuo savos tėvynės lygumų. Jo nerimastaujanti siela ieško ko nors pastovaus, tvirtu, kur galėtų saugiai savo koją padėti, kur galėtų pasislėpti nuvargusi ir nostalgijos kankinama dvasia. Jis ieško ir neranda, nes jis tremtinys, jo tėviškė toli.

Vienas iš tų tremtinių, lietuvis kultūrininkas ir spaudos darbuotojas kun. Alfonsas Grauslys lapkričio 9 d. aplėdo Argentinos lietuvių koloniją ir išvyko į Š. Ameriką toliau tęsti savo tremties metus. Šiame krašte jam teko gyventi tik nepilnus ketverius metus, bet ir čia jis jau turėjo savo įtaką, savo draugų ir savo darbuotus vaikus.

Kun. A. Grauslio jaunystė prabėgo žemaičių krašte, Telšiuose, prie Masčio, Tausolo ir Germanto svajingų ežerų. Ten pat jis gavo pradinį mokslą, ten baigė gimnaziją ir įsigijo ne tik pagrindinių mokslo žinių, bet taip pat įdiegė ir išaugino savyje to kalnuoto ir nuostabių ežerų krašto bei pilikalnių romantišką meilę. Ten, kur ant Vytauto kalnelio pasilipęs gali matyti tolyje dunksančią Satriją, kur iškylaudamas negali praeiti neaplangęs Medvėgalio, kur nuo kalno po kojomis matai plačiuose laukuose banguojančius rugius ar išsiriakivusias gubas, tenai negali likti nejautrus tai visai tėvynės gamtai. Tai yra žymu ir kun. Grauslio būde, jo gyvenime, raštuose ir kalbose. Su ta gamta, jos pasikeitimais ir kiekvieno metų laiko savotišku grožiu jis yra suaugęs, jame yra įsijautęs, jautrus kiekvienam įvykiui, kaip Masčio ežero paviršius kiekvienam vėjeliui.

Tačiau juo gražesnė gamta, juo daugiau turtų ji savyje slepia, juo ji yra žiauresnė ir reikalauja iš žmogaus daugiau pastangų ją nugulėti ir padaryti vaisingą. Dėl to ir žemaičių būde jaučiamas ne tik tas grožio išpuoselėtas jautrumas ir meilė kiekvienai savos žemės pėdai, bet taip pat tos kovos užgrūdintas kietas atšiaurumas, užsispyrimas ir kovingumas. Žemaitis yra dažniausiai individualistas, vienišas žmogus. Ir kun. Grauslio būde yra išsipaude abu šie žemaitiško būdo bruožai, — didelis jautrumas ir kietas atsparumas, — kurie jam kenkė ir gelbėjo, trukdė ir

skatino, kliudė ir padėjo nugulėti. Tačiau šis žemaitiškas jo būdas yra dariniai papildytas jautria meile žmogui, žmogui, kuris yra silpnas, bet kartu ir valdovas viso Dievo sukurto grožio. Kaip be gamtos ir jo grožio jis negalėtų gyventi, taip juo labiau jis negalėtų gyventi be žmonių, kuriems jis paaukojo ir tebeaukoja savo gyvenimą. Kas nori poetą gerai suprasti, sako Goethe, tas turi pirmiau nukeliauti į jo tėviškę. Taip galima sakyti ir apie kiekvieną rašytoją, visuomenininką, kultūros darbininką. Taip galima sakyti ir apie kun. Grauslį, kuris iš savo tėviškės yra išsinešęs tai, kas vėliau taip žymu jo gaučiuose ir plačiuose darbuose.

Baigęs aukštąsias teologijos studijas, kun. Grauslys prieš 25 m. Kaune buvo įšventintas kunigu. Po trumpų atostogų skiriamas vikaru Kauno šv. Trejybės bažnyčioje, bet tas pareigas eina tik vienerius metus. Jo tikrasis pašaukimas — jaunimo auklėjimas. Nors kun. Grausliui niekada neteko džiaugtis stipria sveikata, bet būdamas labai darbštus ir nepaprastai mėgdamas knygas bei studijas, savo apsiškaitymu jau tada pasižymėjo. Sekančiais metais Kauno arkivyskupo skiriamas misionarizacijos kapelionu. Čia jis atsineša visas savo studijas, savo pasiruošimą ir visą jautrią sielą, ilgus metus dirbdamas įvairiose gimnazijose, daugiausiai Kaune, kapelionu ir jaunosios kartos auklėtoju. Visu atsidėjimu ir neuilstamu uolumu jis stengiasi jaunoms ir žinių ištroškusioms sieloms duoti ne tik religinių žinių, bet ir Dievo bei tiesos meilės, atskleisti jų tiesų grožį ir kilumą, nupiešdamas tas tiesas visuomet naujais ir puikiais atpašakotais pavyzdžiais. Jaunimo buvo visuomet mėgiamas, kaip gilus ir geras dėstytojas, ir kartu, kaip jautrus ir nuširdus, kitų dvasios polinkius atjaučias, kunigas.

Kaip dvasinis jaunimo vadovas kun. Grauslys dirba ne tik gimnazijų klase, bet taip pat su visu atsidėjimu ruošia jaunimą jų ateities gyvenimui. Jis bendrauja su jais, padeda jiems jų organizacijose, "Saulės" gimnazijoje jis kuria "Marijos Dukterų Sodaliciją" ir

pats jai ilgai vadovauja. Šalia to, jis yra dar studentų "Birutės" draugovės dvasios vadas. Su giliu pasirošimu jis padeda bręstantiems mergaitėms susiformuoti savo sielas, pagelbėdamas joms organizaciniuose reikaluose, laikydamas

konferencijas, sprendamas sunkiuosius religinius ir pasauližiuosius klausimus. Kristus įsakė mylėti vargšus. Jis, kaip kunigas ir visuomenininkas, eina ir į tą sritį. Jį matome Krikščionių Darbininkų vadų eilėse, kaip jų organizacijos dvasios vadą ir jų reikalų užtarėją.

Kun. A. Grauslys yra Dievo apdovanojamas kalbėtojas. Kauno visuomenė gerai atsimena Iguolos bažnyčios pamokslininką, beveik ištisus ketverius metus kas sekmadienį ten sakiusį pamokslus, kurių klausyti susirinkdavo net iš tolimųjų miesto pakraščių. Jis mieliai kviečiamas pamokslams ir į kitas bažnyčias. Savo pamoksluose visuomet yra naujas, su nenudėtomis mintimis, liečias gyvuosius to laiko ir klausytojų opiuosius reikalus. Evangelija niekuomet nesesta, bet ji reikalauja, kad ir kalbėtojas nesėtų ir ją taikytų tai vietai ir tiems klausytojams, kur ir kam ji aiškinama. Jis tai stengiasi išlaikyti ir dėl to ne tik kalbėjimo menu, bet ir jo pritaikymu patraukia savo klausytojus. Tuo pačiu laiku kiekvieną gavėnią kun. Graus-

lys veda rekolekcijas moksleiviams, studentams, inteligentams, parapijoms Kaune ir kituose Lietuvos miestuose bei miesteliuose. Atėjęs vasarai, jis klebonu nuolat kviečiamas pamokslininku atleidams, kur suplaukia minios lietuvių maldininkų, išalkusių šviežesnio žodžio. Su pamokslais jis yra apvažinėjęs daugybę parapijų, daugiausiai Kauno ir Telšių vyskupijose. 1943 m. jis paskiriamas specialiu Kauno arkivyskupijos pamokslininku ir, iki užeinant antrą kartą bolševikams, visose Šiluvos dekanato parapijose iš eilės su dideliu pasisekimu veda rekolekcijas. Savo rekolekcijas paruošdavo su dideliu kruopštumu, pritaikydamas klausytojų išsilavinimui ir reikalams.

Bet ir čia kun. Grauslio darbai nesiriboja. Jis yra ne tik didelis knygos mylėtojas, bet taip pat ir spaudos darbininkas. Savo nuo kitų darbų jį pareigų nulekamą laiką jis skiria spaudos darbui. Yra atspausdinta daug ilgesnių ir trumpesnių įvairias klausimais jo straipsnių, pamokslų sekmadieniams, proginių konferencijų. Jo straipsniai mieliai buvo spausdinami ir skaitomi daugelyje katalikiškų ir kultūrinių laikraščių ir žurnalu. Jo pagrindinė tema — aukščiausio Grožio ir aukščiausios Meilės išsilgisio, visuomet per savo silpnybės kliūtis einančio žmogaus šauksmas. Galima rasti jo straipsnių dienraščio "Laisvės" skiltyse, žurnalo "Tiesos Kelio", "Židinio", "Naujosios Vaidilutės", "Ateities" ir ypatingai "Naujosios Romuvos" puslapiuose.

Kad labiau pajustų Vakarų Europos pulsą, susipažintų su jos kultūros bei meno turtais ir juos paskiau paskleistų savo tėvynėje, jis prieš šį pasaulinį karą keletą kartų lankėsi Vokietijoje, Prancūzijoje, Šveicarijoje ir Italijoje. Besiartinant antrajai bolševizmo okupacijai, kun. Grausliui su daugeliu kitų gerų Lietuvos vaikų teko palikti ramų

ir vaisingą darbą ir aplėsti savo tėvynę, pasitraukiant į vakarus tremtinio dalios nešti ir laisvuose krastuose dėl tėvynės prisikėlimo kovoti. Vokietijoje kurį laiką pavėsus Eichstaetto seminarijos lietuvių klierikų dvasios tėvu, 1945 m. jis persikelia į Italiją, o iš ten 1946 m. pabaigoj iškeliauja į tolimąją Argentiną. Argentinoje jam tenka gerokai pavargti. Daugelio metų įtemto darbo ir karo bausimų nuvargintą sveikatą ir įjautrintus nervus veikė neįprastas klimatas ir svetimi papročiai. Bet ir čia jis nenuleidžia rankų. Jis yra vienas iš tų, kuriems yra skolingas "Laiko" pasirodymas, jis šio laikraščio nuolatinis bendradarbis. Jo dėka buvo surengtas poezijos vakaras, padaryti ne vienas mūsų didžiųjų sukaktuviniųku. — Milašius, Kudirkos, Lindės-Dobilo, — kultūrinis minėjimas. Nepaprastai mėgdamas poeziją ir bendrai literatūrą, jis įsteigė čia "Literatūros ir Poezijos Mylėtojų Mėlašius vardo dr-ją", kuriai pats iki šiol vadovavo.

Šiais metais birželio 13 d. kukliai, pasisakęs tik keliems savo artimiesiems draugams, atšventė 25-rių kunigystės metų sukaktį, nors tie metai buvo atžymėti daugeliu vaisingų darbų Dievui, Dievo ieškančiam žmogui ir savo tautai, nužymėti taip pat, kaip ir kiekvieno žemės keleivio, dygiais kančių ir sunkenybių erškėčiais. Tas kančias žmogui sudaro blogis, aplinka, kartais ir mes patys, bet jos naudingos pajusti tikrajam ir pilnutiniam žmogui — tremtinio, praradusio rojų, gyvenimui. Ypač tai jaučia kunigas po sidabrinės sukakties.

Kun. A. Grauslys pakviestas El Paso (Texas, J. A. Valstybėse) vyskupo dirbti kunigiško darbo, kur bus jo sveikatai palankesnis klimatas ir geresnės sąlygos. Ten laukia jo nauji darbai, naujos viltys ir nauji sunkumai, nes vis dar tremtinis gyvenimas nesibaigia. Atsiveikindama su kun. Grausliu Argentinos lietuvių kolonija nustoja vieno didelio kultūrininko, tačiau linki, kad naujasis kraštas jo darbuotei būtų naši dirva Evangelijos sėklai sėti, o taip pat ir lietuviški darbo barai ten pajustų jo buvimą.

BOLŠEVIKŲ GAUDOMAS 1940-41 M. (15)

Rašo gen. Teodoras Daukantas

I LAISVĖ

Pirmoji laisvės kregždės man buvo gautos žinios, kad mano žmonai leido išeiti tam tikrą pinigų sumą, už kuriuos aš galėčiau nusipirkti pagerintą maisto davini — "padaianiję" (ne tik šis, bet ir kiti dalykai kalėjime turėjo oficialius rusiškus vardus, pvz. "kalėfaktorius" — maisto išnešiotojas, "paraša" — indas gamtos reikalams ir kt. Tai rodytė parodo, kad kalėjimai su savo terminologija mums yra rusu primesti. Tai patvirtina ir ryškiausias skirtumas tarp tarytojo ruso ir lietuvių: pirmasis yra žiaurus ir ciniškas, antrasis švelnus ir užjaučiantis. Lietuviai svetimas dalykas yra trėmimai, o didžiulis be Solovkų ir Sibiro nebūtų "velikorusas").

"Padaianiję" pirmą kartą gavau, būdamas bendroje kameroje (balandžio mėn.). Po to jau reguliariai kas antra savaitė gaudavau tą rusišką "išmaldą".

Is viso sėdėjau 6 savaites NKVD rūsy, 6 savaites karceryje, 6 savaites bendroje kameroje ir paskutiniąsias 6 savaites IX forte Viliampolėje.

Pats išsiuntimas į fortą, į šitą vadinamąjį kurortą, toliau nuo vyriausybės akių jau buvo pradžia kelio į ištrėmimą. Tačiau visus nušėbino netikėtai ir nelauktas dalykas: mums trims — gen. Kubiliūnui, pulk. B. ir man, nors mūsų tardymai dar nebuvo baigti, buvo leista "neoficialiai" pasimatyti.

Tik pamanykit: gegužės gale gaunu visą lagaminą šiltųjų baltinių. Gavau juos apie 10 valandą ryto. Kai jau gražinau ištuštintą lagaminą, į kurį buvau idėjęs kailinius, man buvo pašnabždomis pasakyta, kad "palaukčiau vakaro". Ir štai apie 6 val. išveda mane į pasimatymo koridorius. Tai buvo trys užgrotuoti koridoriai. Viduriniame vaikščiojo sargyba, antrame rinkdavosi lankytojai, o trečiame — kaliniai. Su manim buvo šlubas šiauliu gimnazijos direktorius ir dar vienas nepažįstamas.

Pirmą kartą po gruodžio 31 dienos atsiveikinimo pamačiau apsi-

šarąjusią, bet tvirtai besilaikančią (matomai norinčią man upą pakelti) mano žmona. Ji buvo specialiai atvykusi iš Vilniaus, pėsčia atėjusi iš Kauno į fortą dideliu lagaminu nešina (9 km kelio). Pasimatymo su manim ji laukė jau nuo 9 valandos ryto, išalkusi ir ištroškusi. Abu buvome įsitikinę, kad tai buvo mudviejų paskutinis pasimatymas. Kiekvienas antram sakėm padrasinimo ir vilties žodžius, kuriais patys maža tikėjome.

"Pasimatymas baigtas! Kalinius išvesti!" — pasigirdo komanda. Mus išvedė.

Birželio 15 d. mus pasiekė liūdna žinia: masiniai žmonių trėmimai iš visos Lietuvos. Vaikai atskiriami nuo tėvų... Kiekvienam pasidarė liūdna liūdna.

Buvo žinių, kad gegužės pabaigoje kilus karas su vokiečiais. Bet nieko. Pagaliau atėjo sekmadienis, birželio 22 d. Iš gretimos kameros langų buvo matomi, o pas mus tik girdimi bombų sproginiai ir šaudymas.

— Tai manevrai! — skelbė forto sargybiniai.

Vienas sargybinis pašnabždėjo savo buvusiam karo viršininkui kaliniui, kad reikale jis jam padėsią. Paskui išsisaukė jį į koridorius ir pašnabždomis pasakė "Karas"... Tai buvo apie 10 val. ryto, o karas jau buvo prasidėjęs apie 4-5 val.

Kiek vargo ir triūsavo sulaukyti kalinių entuziazmui, už kurį jiems taip lengvai ir žiauriai galėjo atkeršyti kalėjimo administracija.

Vakare iš mūsų kameros lange pamatėm, kaip raštinėje deginė mūsų bylas ir archyvą. Apie 9 val. visa administracija pabėgo. Mes pasilikome vieni užraktyti. Mums niekas nieko nedarė, nors Pravieniskėse buvo sušaudyti visi kaliniai, pradedant nuo jauniausio moksleivio ir baigiant žilagalviu ūkininku bei prižiūrėtojais. O ir iš to paties Kauno kalėjimo kaliniai buvo išvežti į Minską, iš kur juos nuvarė į Červenės mišką ir išriki-

ve ant plento susaudė iš kulkosvaidžių.

Mes gi pasilikome Dievo valiai. Netrukus prasidėjo didaus kovos tarp politinių ir kriminalinių kalinių. Nors politinių kalinių buvo triskart daugiau (360 prieš 120), tačiau kriminalistai buvo mažiau pavojingi sovietinei tvarkai ir todėl visą laiką buvo daug laisvesni ir todėl taip pat daug geriau tarp savęs organizuoti. Tai galėjo viską pražudyti.

Pradžioje, pirmadienio naktį, mums pavyko neįsileisti į fortą priešlėktuvinės baterijos. Ji stovėjo prie mūsų forto, visą pirmadienį. Pirmadienio rytą, išsilaužė iš savo kameros, organizavome sąvają "demokratinę respubliką konfederacinius pagrindais". Centrinei valdžiai priklausė tik viena mityba. Ministru buvo prokuroras Michaila. Visos kitos mūsų savivaldos šakos buvo decentralizuotos, Kiekviena kamera turėjo savo "prezidentą" — seniūną. Buvo išrinkta komisija diplomatinėms deryboms su priešlėktuvine baterija vesti. Šoferis — kriminalistas — buvo savo bendrų paskirtas igaliojiniu. Jis buvo įtariamasis kaip slapta agentas kaliniams šnipinėti. Agentų buvo ir daugiau, bet jie nieko negalėjo padaryti, nes mūsų buvo didžiulė dauguma ir šitame klausime kriminalistai buvo iš vieno su mumis. Jie suprato, kad jeigu kiltų sąmyšis, tada visi kaliniai be jokio skirtumo būtų sunaikinti. Tačiau jie norėjo bėgti, o mes laukti, nes buvom įsitikinę, kad baterija, mūsų bėgimą pastebėjusi, tikriausiai nesnaustų ir atidengtų ugnį.

Virėjas, storas ir gan simpatiškos išvaizdos kriminalistas, atbėgo mums pasakyti, kad jie užvaldė kontra-minos tunelį ir bėgs. Apie tai išgirdo agentas ir permetė per forto tvorą apie tai raščiuką. Mes norėjome kriminalistų neįsileisti, bet jie nepaisė. Prie tunelio angos buvo pastatyta sargyba ir pirmieji šeši bėgliai buvo žiauriai nušauti. Likusieji susigriebė ir pasidavė mūsų valiai — laukti. Naktį į antradienį baterijos vadas pranešė, jog jie trauksis ir įsakė mums trauktis kartu. Tai būtų buvusi mūsų pražūtis.

(Pabaiga sek. nr.)

loniečiai Venerą vadino "didele žvaigžde, kuri jungia kitas dideles žvaigždes". Pasaikojimai apie Veneros gimimą yra išlikę taip pat visose senojo pasaulio tautose.

Venera po lengvo susidūrimo, — arba flirto, apie kurį kalbama mitologijoje, — su Marso planeta galutinai pasiliko savo dabartiniam sukimosi rate. Šis dviejų planetų susitikimas sudrebino Marsą jo orbitoje, ir Marsas 15-kos metų laikotarpiu taip pat praėjo arti žemės. 747 ir 687 metais prieš Kristaus gimimą Marsas taip prisiartinio prie žemės, kad pasikartojo ankstesniųjų laikų nelaimės. Apie antrąją nelaimių eilę yra išlikusių aiškesnės žinios, nes jau įvyko žydų pranašų laikais:

"Diena aptemdyta nakties", Izaijo išpranašauta atėjo į žemę: "Žemė visiška nuniokota", sako šv. Raštas.

SUNAİKINTA SENAHERIBO KARIUOMENĖ

Ilga biblinė drama pasiekė savo viršūnę tuo laiku, kai Izraelio priešė Senaheribo kariuomenė buvo sunaikinta. Tas įvykis labai lakoniškai yra aprašytas Karalių knygoje: "Ir atsitiko, kad tą pačią naktį Viešpaties angelas nužengė ir sunaikino asyrų stovykloje 185.000: ir kai atsikėlė rytą, štai mirusiųjų kūnai".

Ta pati istorija pakartojama Kronikų knygoje, taip pat Talmude ir kituose šaltiniuose.

Atrodo, kad dešimčių tūkstančių kareivių mirimas drauge negalėjo įvykti nuo maro; ši pažymėtinoji žudynė įvyko tik nuo vakaro iki ryto. Šv. Raštas sake: "Staigus vėjas krito iš dangaus į Senaheribo kariuomenę". Žydų Talmudas priešų kariuomenės mirtį priskiria veikimui dujų masės, kuri pripildė atmosferą ir kai kuriose vietose tikrai galėjo uždusinti.

Tas reiškinys taip pat negalėjo būti tik vietinis, toks jis ir nebuvo. Danguis ugnis ir dujos, kurios krito į žemę, yra faktai užrašyti Kinijos Bambu knygoje, majų įrašuose ir kitais ženklais iš skirtingų pasaulio dalių perduoti.

Pagal šv. Raštą, vakare prieš kariuomenės sunaikinimą saulės šešėlis su trumpėjo 10 laipsnių. Kinijoje ir kituose kraštuose randame užrašytus tuos pačius reiškinus. Visi sutaria, kad tai

įvyko 687 m. kovo 23 d. prieš Kristaus gimimą.

ILGESNI ŽEMĖS METAI

Kokius pasikeitimus padarė žemės judėjimui šitas žvaigždžių priartėjimas ir jo pasikartojimas 200-ty ar daugiau metų laiktarpy, kad įvyko beveik susidūrimas? Daugelis senovės tautų turėjo labai tikslius kalendorius, kuriuos vadovavosi. Prieš 747 m. prieš Kristų izraelitai, egiptiečiai, majai, kinai ir kiti turėjo kalendorius padalintus į 12 mėnesių, kurių kiekvienas turėjo 30 dienų, arba metuose 360 dienų. Negalimas dalykas, kad suklydimas per metus penkioms dienoms nebūtų buvęs pastebėtas, nes nedaugeliui metų praslinkus būtų buvęs pūties metu aiškiai pastebimas pasikeitimas, 747 m. prieš Kristų Artimuosiuose Rytuose buvo įvestas naujas kalendorius jau su 365 dienom, o 7-jame šimtamety prieš Kristų visos minėtosios tautos savo kalendoriams taip pat pridėjo po 5 dienas. Tai reiškia, rašo Velikovskis, kad šiame laikotarpy žemės apsisukimas pasikeitė, padarydamas mūsų planetos aplink saulę ilgesnį metinį apsisukimą.

(Pabaiga sek. nr.)

ŽUVO 58 MALDININKAI

Grįždami iš Romos į Kanadą, lapkričio 14 d. žuvo 58 maldininkai kanadiečiai, jų lėktuvui sužužus į Alpių kalnus Prancūzijoje.

NUŽUDĖ VENECUELOS PREZIDENTĄ

Lapkričio 13 d. buvo nužudytas Venecuelos respublikos prezidentas pulk. Delgado Chabaud.

Vytauto Nalivaikos Pensionas "LIETUVA"

Ramybė, grynas oras, geras maistas, maudymosi, irklavimo ir žuvalvimo pramogos.

Is Buenos Aires stoties Perón išvykti traukiniu (5.20 val. ryto) į Campana, iš kur trečiad., šeštad. ir sekmad. išeina motorlaivis (lancha) "Galofre" kanalu San Fernando į Islas Ibicuy. Išlipi prie Tres Bocas Sagastume.

Naujoji J. KĖKŠTO poezija

Juozas Kėkštas paruošė spaudai naujosios savo poezijos rinkinį — "Ramybė man".

Iki šiol yra išėjusios šios J. Kėkšto eilėraščių knygos: "Toks gyvenimas" (Vilnius, 1938); "Rudens dugnu" (Roma, 1946); "Staigus horizontas" (Roma, 1946); "Diena naktin" ("Staigus horizonto" ir "Rudens dugnu" antras leidimas, Buenos Aires, 1947); J. Slovackio lyrikos pluoštas (versta iš lenkų kalbos) — "Mano palikimas" (Bs. Aires, 1948).

PIETA

Nurimo žviesiaveidis kaip dangus po griausmo, žaibo ir lietaus, pranešęs žemei gerąją naujieną, savo kančią ir savas žaizdas, sustiprinęs visur, ištroškusius pavasario ir džiaugsmo, palaiminęs praėjusius ir būsimas kartas. Jau nebereikia jam paguodos, ašarų nereikia, lai puošia jį žaizda ir kraujas ir mirtis.

Šiandieną, mikankintas kaip ir jis, kraujuojančia, suderžusia širdim norėčiau eiti nebūtin.

Paduok, geroji, stiklą man gaivinančio gyvybės ir mirties vandens.

Visas ietis savin surinksiu aš, beginklis. Paliks paminklas: širdis ir ašaros ant kruvino akmens.

VANDENYNAS

Koks pasaulio užimas naktų vandenyno — koks bangų, koks sunkumas vandens — Plaukia salos nematomos, plaukia žemynai pro mus, o mes klausiam savęs: ar rūdys sūriąja banga pėdas mūsų žemėj pridengs ir nuplaus nežinion?

Plieno denis ir vėjų dūžiai ir aplinkui tamsa ta pati, kuri mūsų jaunystę sugriovus mirties toliais ir gedulu užia.

Bunda bangos, atdunda audra ir naktis.

UŽRAŠAS

Pamėgau tolimus, klaidžius kelius, kuriais negalima begrįžt išėjus...

V. MACERNIS

Lydėjo jį kančios ir skausmo dienos vėsios, todėl dainų nerūpestingų nedaivavo ir nerašė poemų saule žydinčių. Į dangų pro širdies griuvėsius juodieji kiparisai augo, raudulingos naslės.

Pakalnėm plaukė jo rauda, o vėjas, praūžęs su audrom tyliuos arimus dingo. Taip sunku be audros, nes krist audroj norėjo, o čia — šurprios nakties tylą krūtinėn sminga.

Suprato liūdesio ir skausmo būtinumą, skausme ir liūdesy pamatė prasmę gilią. Kančioj ir liūdesy — sakydavo nežina: ji myli dar tvirčiau, nors meilėj tylė.

O nežinojo, liūdnas, kad audras palikęs, nužengs į tylą nykią ir beviltę. Pamiršo, liūdnas, kad tylyn nuvykęs, dienon jau nebegrįš, sugriuvus paskutiniam tiltui.

Paskendo sodų glūdumoje ir alpo po nakties našta. Po svorio jos, parkritęs, jautė tamsos kiekvieną dūžį šaltą ir gilią prarają aplink. Sudužusių dienų šešėliai jam po kojų sviro, o kelrodžiai ir kryžiai nyko pakely.

Taip naktyje ir dingo jis, alėjų numylėtas, svajonių ir sapnų nerealių meilužis. Praėjo liūdnas ir žvaigždžių nepastebėtas, ir vėtroms ir audroms tylyn nuūžus.

(Iš spaudai paruošto naujo eilėraščių rinkinio — "Ramybė man")

Keturios revoliucijos žmogaus gyvenime

Rašo VYTAUTAS BIELIAUSKAS

Nuo pat savo gimimo žmogus svyruoja tarp dviejų polių, kartais raudamas vidurio kelią ir sustodamas kuriam laikui. Tie du poliai tai yra jo "aš" ir bendruomenė. Žmogus yra reikalingas kitų, kad galėtų gyventi, ir vis dėlto jis gyvena savo vieno gyvenimą. Mažutis, tik ką gimęs kūdikis siekia išlaikyti savo gyvybę, kuri yra tokia švelni ir tiek daug žadanti. Bet kaip jis galėtų tai padaryti, jeigu aplinka juo nesirūpintų, jeigu būdincios motinos akys nesaugotų jo ir jeigu tėvai nesistengtų patenkinti jo norų, kurie yra būtini jo gyvybei palaikyti?

Ir taip visą savo gyvenimą žmogus — tas priešybių junginys — svyruoja tarp savojo "aš" ir bendruomenės.

Arčiau pažvelgę, rasime tam tikrą dėsningumą šiame švytavime; matysime, kad tam tikrais momentais ta priešybių švytuoklė išleikia plačiau, darydama didesnius nuotolius tarp vienos ir kitos pusės, o kartais ji tyliai siūbuoja viduryje, sudarydama įspūdį, kad yra rastas vidurio kelias, suvienijęs visus priešingumus.

Mokslininkai — psichologai yra atidžiai sekę šį žmogaus svyravimą tarp savojo "aš" ir bendruomenės, tarp egoistinių ir altruistinių nusiteikimų, ir nustatė, kad harmonija ar disharmonija tarp šių priešingų linkimų yra susijusi su žmogaus psichine ir fizine plėtoje. Šioje psichinio gyvenimo raidoje normaliam atvejui yra randami keturi laikotarpiai, kada žmogus paskelbia savo aplinkai revoliuciją, kai tuo tarpu kitais laikotarpiais yra pastebima didesnė harmonija tarp asmens ir aplinkos. Tie keturi revoliuciniai periodai yra: I-mas — tarp 3—4 metų; II-ras — 12—13 m.; III-čias — 21—22 m.; IV-tas — tarp 35—45 metų.

Bedras šių laikotarpių bruožas yra protestas prieš aplinką, vedąs kartais į nemažus asmeninius ir socialinius konfliktus. Visi jie, kaip ir kiekviena revoliucija, reiškia krizę žmogaus gyvenime. Kartais atstfinka, kad tokia krizė lieka nenugalėta ir harmonija neatstatyta.

PIRMOJI "REVOLIUCIJA"

Naujagimis nėra nei socialus nei asocijalus. Jis yra neutralus socialiniu atžvilgiu, ir jo socialiniai linkimai turi būti išvystyti. Pamažu kūdikis savaime pajunta aplinkos reikalingumą ir jos naudingumą ir reaguoja į ją su gerais norais bendradarbiauti. Jis išmoka klausyti tėvų, atsakyti kai kurių savo užgaidų ir bendrai pasireiškia kaip gana sociali būtybė. Tėvai jam yra natūralus ir didžiausias autoritetas, ir iš pradžių jis remia daugumą savo veiksmų tėvų nurodymų vykdymu. Jis jaučia, kad jis vienas mažai ką gali ir kad jis nuolat yra reikalingas tėvų pagalbos. Bet, pasiekęs maždaug tris metus amžiaus, vaikas yra įsigijęs kai kurių sugebėjimų, kurie nesąmoningai leidžia jam jaustis kiek nepriklausomesniu. Jis gali vienas laisvai bėgioti, šokinėti, žaisti, kalbėti, pradeda jausti primuosius savo valios pasireiškimus ir t. t. Tur būt, tas pasiektas savistovumas vaikui duoda progos pajusti savo individualumą ir "sukilti" prieš aplinką, kuri tuo metu yra šeima. Staiga, buvęs geras berniukas ar gera, klusni mergaitė, pradeda "ožiuti". Atsiranda, rodos, net tam tikras pasitenkinimas, neklausyti tėvų ar vyresniųjų nurodymų. — Atsimenu, kaip vieną kartą motina atvedė į mano kabinetą savo 3 metų Tomuką, kuris, ligi šiol buvęs geras, staiga pasidaręs nesukalbamas, ir dėl to jo motina ryžosi pasitarti su psichologu. "Kaip tavo vardas?" — paklausiau berniuko. "Ne", — atsakė jis. "Bet, Tomuk..." norėjo sakyti motina. "Ne!" — atsakė vaikas, dar nebaigus jai pradėto sakinio. Šis nuolatinis "ne" yra labai būdingas visiems šį laikotarpį pergyvenantiems. Jie elgiasi, kaip ožiukai: juo daugiau juos tempisi priekiu, juo labiau jie eis atbuli. Kai kurie vokiečių psichologai šį periodą mėgina "krikštyti" ožio perijodo vardu ir, kaip matome, jie turi pagrindo.

Šiuo metu vaikas pasidaro neklausus užsispyręs ir sudaro tėvams nemažą galvosūkių. Tačiau tai yra normali apraška žmogaus gyvenimo raidoje ir dėl jos nereikėtų per daug jaudintis. Ji truks gal kelis mėnesius, gal metus, ir praeis.

Vaikas po to, vėl atgaus lygsvarą ir jo prisirišimas prie tėvų ir šeimos bus dar tvirtesnis negu prieš tai. Laik šios pirmosios "revoliucijos" tėvai turėtų savo vaikų per daug nebausti ir žvelgti į juos, rodydami supratimo, nes tai yra normalus dalykas: vaikas mėgina savo galias, kurias jis paskui geriau suderins ir galimai panaudos geram. Mušimas ir smarkus baudymas turėtų būti šiuo metu visiškai nevertojami, nes tai gali "oži" ne išmušti, bet dar giliau "įmušti".

ANTROJI "REVOLIUCIJA"

Pirmąją "revoliuciją" vaikas pergyveno veik nesąmoningai. Jis vėl prisitaikė prie aplinkos ir tęsia savo fizinių ir psichinių galių ugdymą. Tuo tarpu jis išmoko skaityti, rašyti ir gana neblogo galvoti. Dešimt metų vaikas yra mažutė asmenybė rodanti stebėtinai gražią harmoniją su savo aplinka. Bet su įgaunančiomis pilną veikimo galimybę įvairiomis galiomis vaike atbunda ir jo savišamonė. Jis staiga pradeda daryti aiškų skirtumą tarp savęs ir kitų ir pradeda aiškiai žinoti, kad jis gyvena. Ligišiol jis tik nujautei tai, o dabar jau sąmoningai pergyvena. Šitai, be abejo, yra naujas laimėjimas, bet kartu tai yra įžanga į naują krizę. Sąmoningai pergyvendami save, berniukas ir mergaitė pradeda nepasitikėti aplinka, ima atsirišti nuo kitų, nori patys viską suprasti ir pergyventi. Jie mato suaugusiųjų elgesyje daug nenuoseklumo, mato skirtumą tarp pastarųjų žodžių ir darbų ir nusivilia jais. Kartais jie meta šalin savo etinius bei moralinius principus, laikydami juos primestais ir susiaurinančiais jų laisvę. Visa tai, ką jie ligi šiol laikė gerais ir šventais dalykais, buvo pagrįsta kitų nuomone. Dabar jie sukyla prieš tą kitų nuomonę. Ši "revoliucija" jaunuolių ar jaunuolių pastato į ypatingą padėtį, nes kaip tik šiuo metu jie įžengia į brendimo laikotarpį, kuris atneš jiems daug vidinių pergyvenimų ir sunkumų. Tuo būdu antroji "revoliucija" yra daug sunkesnė, ir jos pasekos gali būti daug didesnės. Šį kartą "ožys" yra jau sąmoningas ir priemonės, kurias jis naudoja, yra apgalvotos. Ši brendimo laikotarpį pradedanti "revoliucija" gali dažnai tęstis ligi 15-16 metų ir sudaryti daug sunkumų bręstantiesiems ir jų aplinkai. Dažnai jie yra reikalingi suaugusių patarimo, bet vien iš protesto prieš suaugusius jie užsidaro savyje ir kenčia. Įvairūs egoistiniai polinkiai yra maitinami fantazijomis, bet tai gali daryti į žmogų žalingos įtakos. Jis gali pasilikti pusiau sapnuotojas, nesugebąs skirti sapnų nuo tikrovės.

Savaime aišku, kad ir šis periodas yra normali apraška. Yra nesusipratimas ir bukaprotiškas stengtis jį nuvalyti griežta disciplina ir mušimu. Tai tik padarys daugiau žalos, negu gero. Tėra tik vienas kelias pakreipti jaunuolių atgal į bendruomenę. Tai yra meilė. Pilnas tėviškos meilės elgesys juos patrauks, ir jie ieškos tėvūose paguodos ir patarimo. Bet daugiau negu tėviška meilė čia nulemia naują meilės formą, kuri vaikui buvo nežinoma, o suaugusio yra užmiršta ir jau nebesuprantama. "Pirmoji meilė" yra jos vardas; ji sukrečia jauną vyrą ar mergaitę ir atidaro jiems kelią atgal į aplinką. Ši meilė yra platoniška: be lytinių pogeidžių ir interesų. Kartais net mylimas asmuo nėra faktinis šios meilės objektas, o jis

tik atstovauja idėją, kuri yra mylima. Tai yra pirmą vyrą ir moters meilės patirtis, kuri kiekvienam iš jų parodo, kad jie yra vienas kito reikalingi, kad jie yra reikalingi aplinkos. Protinis gilinimasis juos padarė nepasitikinčiais aplinka, — meilė gi juos vėl paskatina viltis, būti naiviais ir pasitikėti. Bet tai yra visos pirmosios meilės tikslas: ji nustoja savo prasmės, jeigu ji bandoma pervesti į erotiką, kuri yra tik vėlesnė apraška žmogaus plėtoje. Platoniškos meilės įtakoje atgyja jaunuolių idealizmas, kuriamos pasakų pilys, ilgimasi kažko tai nepaprasto ir ruošiamasi kažkam tai nesuprantamam. Moraliniai principai ir etiniai reikalavimai vėl pradeda įgauti savo prasmę, tik dabar jie jau yra naujai laimėti ir priimami, kaip nuosavi atradimai. Taip išlėto krizė eina prie galo. Harmonija tarp "aš" ir "tu" vėl atstatoma.

(Pabaiga sek. nr.)

Prof. J. Brazaičio Sveikinimas K. Čibirui

"Leiskit Jus pasveikinti dėl jubiliejaus.

Man dažnai atrodo, kad mūsų likimą tvarko Apvaizda. Ir didžiausią bėdą Ji taip pakreipia, kad išeina į gera tai, kas atrodė didelė nelaimė. Mūsų žmonių išsibartymas po pasaulį yra kiekvienam asmeniškai skaudus. Bet tarp tų išsibartųjų suvyti čia sen, čia ten žiežirbos, kurios kaitina ir gyvina lietuviškąjį reikalą.

Tokia graži ir didelė žiežirba Pietų Amerikoje buvo Jūsų veikimas. Veikimas su asmeniniais nemalonumais, su išsivadėjimais, su puldinėjimais iš šalies, bet tai tik rodo, kad yra jėga, kurios bijomasi ir kurią verta pulti.

Duok, Dieve, kad visi tiek būtume padarę kiekvienas savo kampe, kiek Jūs padarėte Pietų Amerikoje! Malonu dar Jus pasveikinti ir dėl naujo konkretaus darbo — dėl Jūsų naujausios knygos".

DIDELIS SUŠIDOMEJIMAS NAUJAUSIAJA C. VERAX KNYGA APIE LIETUVĄ

Lietuvių radio valandėlės Argentinoje p. Zeferinas Juknevičius gauna daug laišku iš tos valandėlės klausytojų argentiniečių, kurie prašo prisistyti jiems naujausią C. Verax (K. Čibiro) knygą ispanų kalba apie Lietuvą, pavadintą "Diez Años de Martirio" (Dešimt kančios metų). Kaip žinome, šią knygą išleido Buenos Aires pramonininkas ir "LAIKO" pirmasis Garbės Leidėjas p. Pranas Ramanauskas. 1000 atspausių knygos egzempliorių jau baigia suripti. Vienas iš pačių rimčiausių Argentinos žurnalų "CRITERIO" 1950 m. spalio 26 d. 1126 nr. šitaip apie ją rašo:

"Šitas lietuvis rašytojas, kuris su taip dokumentuotu atsidėjimu pasišventė parodyti katastrofą, kurią į jo kraštą atnešė komunistų okupacija, patiekia dabar kitą knygą, trumpą puslapių atžvilgiu, tačiau labai svarią savo turiniu, kuriam atskleidžiamas staliniškojo totalitarizmo siautėjimas Lietuvoje. Knygoje daugybė gal net per daug įspūdingų fotografijų, kurios pavaizduoja metodus, vartojamus menkiausiems opozicijos porėikiams pavergtoje tautoje sunaikinti ir yra baisus kaltinimas prieš melą ir makiavelizmą, kuris glūdi kiekvieno totalitarizmo esmėje ir kurį dabartinė Rusijos valdžia panaudoja pavergti tautai, kuri, nežūrint visko, nėra mirusi, nes ją palaiko jos dvasia."

Prof. Paulės Jarmalavičiūtės de Bocage

Klasinių Sokių Akademijos mokinių

FESTIVALIS

įvyksta š. m. lapkričio 18 d. 14.45 val. (sábado 18 de Noviembre, a las 14 y 45 horas) didžiuliam

TEATRO 18 DE JULIO Montevideo

Bilietus galima įsigyti iš anksto Klasinių Sokių Akademijoje, Yaguaron 1330, 1. p. Paskutinę dieną bilietų gauti paprastai jau neįmanoma.

Kas prabėgs greičiau neg šaltas vėjas? — Mūsų metai, mūsų metai... Bern. Brandžionis.

Mūsų didžioji rašytoja ir auklėtoja Marija Pečkauskaitė — Šatrijos Ragana puikiame "Senam dvare" kūrinyje pačia širdimi rašė:

"Eina mano siela auksuotu taku, į savo vizijas išsiūrėjusi — ir ilgis tomis tyliomis, šiltomis, sidabrinėmis naktimis..."

"Ir žavi mane mirtis..."

"Ak, ne! Mirtis nėra baisi. Tai juokas, pasislėpęs už ašarų, džiaugsmas už sopulius, tai balzodiškas žiedas po sudžiūvusiais lapais".

Gyvenimo skausmo taurę iki dugno išgėres Jobas šitaip samprotavo...

"Žmogus, gimęs iš moters, gyvena trumpą laiką ir yra pilnas vargo. Kaip gėlė jis prasiskleidžia ir yra nulaužiamas. Jis bėga lyg šešėlis ir niekad nestovi vietoje".

Pagaliau didysis apaštalas Šv. Jokūbas savo Katalikiškajame laiške rašė: "Žemės padėties brolis tegul giriasi savo išaukštinimu, o turtingasis savo žemumu, nes jis praeis kaip žolės žiedas" (1,9-10).

SALTAS DVELKIMAS

Mes pamename saulėtą dieną Lietuvoje. Saulė, rodos, žeme ritinėjās. Medžiai, pasipuošę žaliais lapais, tartum apsaigė, nė nejudė. Gėlės, nukarusios puošnius žiedus, vilioja dūzgančias bites. Miela išitiesti plačiašakės liepos paukšnelė ir, užmerkus akis, pasnūduoti.

Tačiau staiga dvelkteli šaltas vėjuokėtis. Suskamba medžių lapai. Susiūbuoja žolynai ir gėlės. Apie saulę apsisuka tamsūs debesys. Toli toli sugriaužia griauštis... Neramiai keliasi iš kvėpičio žolynų guolio ir nepatenkintas kiūtinis į pastogę.

Saulėta diena — kaip ir ramus, patogus gyvenimas. Kol nieko netrūksta, kol žmogus sotus ir apsirėgęs, — jis nespėndžia jokių klausimų, nes daug kas jam atrodo aišku. Tačiau tegu jis netenka uždarbio, tegu netenka sveikatos, tegu patiria piktų apkalbų durklus ir nedraugiškų akių veriančius žvilgsnius — tuoj jis pajaučia tartum šaltą vėjo dvelkimą ir, užsidares kur kambaryje, pradeda sunkiai galvoti apie netiesą, skriaudą, neapykantą, kerštą...

Kai tremtiniai pakliūdavo net ir į labai apšviestą stovyklą, jie tuojau imdavo taisyti savo barakėlį, tartum rengdamiesi jame ko ilgiausiai gyventi. Po mėnesio, pusmečio, žiūrėk, įsakoma kitur kraustyti, ir tremtinys, rūgdomas ir nerastą teisybę minėdamas, su skausmu atsiskirdavo su savo mažuoju pasauliu.

Lygiai tas pats yra ir su visu žmogaus gyvenimu. Jis dirba, kuriasi, planuoja, tartum visą amžinybę manytų čia praleisti. Deja, vos koks nepasiseikimas suardo jo planus, vos kokias nelaimės, kaip audra, pradeda plauti jo rūmų pamatus, — ir jis ima maistauti, protestuoti, blaškytis. Dėl ko? Greičiausiai dėl to, kad niekad neturėjo laiko nė noro pamąstyti su poctu Bern. Brandžioniu:

Kas nuvys greičiau kaip visos gėlės? — Mūsų metai, mūsų metai.

RAMINANČIOS MINTYS

Viename laikraštyje skaičiau tokias mintis.

—Dievas prakartėlėje? Mintis, kuri baimė apgaubia ir prislėgia, nes kur tokiu būdu mūsų vieta? Tačiau atsakas yra paprastas ir, be abejojimo, guodžiantis: tame pačiame tvirtelyje, ko arčiausiai Jo.

—Aukojimas šventykloje. Kūdikio našta ant rankų. Kokios labai žemiškos ir medžiaginės būva švenčiausios pareigos ir uždaviniai!

—"Dies enim sunt mali". Kaip dažnai laikas įkaitina, trūpina, sukrevina. Trumpas gyvenimas būva ir taip per ilgus. Mūsų vidiniai neužtenka net mūsų trumpoms dienoms.

—Skriauda ir pažeminimu maitintis kaip sofianėnu maistu gali tik tas, kuris labai aukštai pakilo...

Baiminančios tos mintys, tačiau jos gimė ne ramių vakarų gludumoje, o nuolatiname būstaviame dėl ateities: o gal jau ateis, o gal ištrėms. Tos mintys gimė ten, kur šiandien kovojama prieš tikėjimą, prieš Dievą ir žmogaus laisvę...

Mes gi esame vakaruose. Kol kas niekas negriaua mūsų namų ir mes vaka-

Kasdienybės šaltas dvelkimas

Jonas Kuzmickis

rais nebijome, kad kas nors pabėgs iš duris ir nusives ten, kur nėra laisvės ir džiaugsmo. Dėl to mes turime ir daugiau laisvo laiko susimąstyti ir žvilgtinti pro dabarties rumbės skraistės kampučį. Tačiau ar turime noro tam? Ar kai kam mūsų netinka ši paskutinė baiminanti mintis:

—Gera yra jaustis Bažnyčioje muitininku. Bet negerai, jei tas muitininkas pasako: "Ačiū Tau, Viešpatie Dieve, kad nesu kaip kiti žmonės: neteisūs, svetmoteriai, notolerantingi. Kaip ir tas parisiėjus".

PAREIGOS IR UZDAVINIAI

PAVYKĖS ARGENTINOS EUCHARISTINIS KONGRESAS

Spalio 29 d. pasibaigė Penktasis Argentinos Eucharistinis Kongresas Rosario mieste. Dalyvaujant tūkstantinėms minioms, prie Kongreso altoriaus atsklaupęs Argentinos respublikos prezidentas gen. Peron perskaitė tautos pasiaukojimo maldą Šv. Jėzaus širdžiai, kuri baigiasi šiais išpūdingais žodžiais: "Su visiška prisimtos atsakomybės sąmone ir dėkingumo ženklau už viską, ką iš savo meilės gausumo esi suteikęs Argentinos tautai, aukoju Tau visa, kas esu ir ką turiu, tai yra mano gyvenimą, pašvęstą didybei ir laimei mano tėvynės ir tautos, kurios likimą sudedų į Tavo Dieviškąją širdį".

Iš Kongrese dalyvavusių Avelanedos lietuvių pažymėtinas kun. J. Margis M.I.C., seselės Kazimierietės ir kt. Neišdildomai visų atmintyje liko naktinė vyry procesija su žvakėmis rankose (XI. 28) ir 4000 studentų mišios kongreso aikštėje lietuvių lyjant.

Kongreso šūkis buvo "Kristus yra Dievas!" Katalikų akcijos jaunuoliai atrodė pasiryžę ir galvą padėti už šitą tiesą, prieš kurią senesniai spiritistai buvo surengę skandalingą mitingą Buenos Airese.

Kongreso altorius buvo paruoštas gražiam "Independencia" (Nepriklausomybės) parke. Kasdien ryte buvo laikomos iškilmingos šv. Mišios prie kongreso altoriaus ir tūkstančiams maldininkų dalinama šv. Komunija. Dalyvavo net 7 kardinolai ir daugybė atstovų iš P. Amerikos valstybių. Neužmirštamo išpūdiejo

Teisingai pasakyta: kokios labai žemiškos ir medžiaginės būva švenčiausios pareigos ir uždaviniai...

Šioje vietoje vėl reikia pakartoti dažną reiškinį: jei visa gerai sekasi, jei viskas sklandžiai vyksta, ir pareigos, ir uždaviniai neatrodo baisiai. Užtenka tačiau šalto dvelkėlėjimo, ir viskas tuojau pasikeičia.

Malonu motinai auginti sveiką ir patenkintą kūdikį. Tačiau kiek yra paliegių, negalinčių vaikščioti ar matyti vaikų! O ar bent tyliomis neprikūšama Dievui bausmė ar nepalaima?!

Rodos, nesunku šventadienį nueiti į bažnyčią, jei žmogus tenai išgirsta gerą

chorą ar iškalbų pamokslininką. Tačiau kodėl sunku išsijudinti iš namų tada, kai lauke lyja, kai susilaukiama svečių, kai namuose atsiranda kokių rūpesčių?!

Nesunku Lietuvoje buvo dalyvauti toje ar kitoje organizacijoje. Tačiau kodėl tremtyje tūlas tik ranka numoja ir Letuvišką veiklą, kodėl nė centu nenori prisidėti prie Tėvynės vadavimo ar tautiečių šelpimo?!

Kodėl žmogui, ligos ar nesėkmės ištiktam, sunku nuosirdžia širdimi pagarbinti Dievą?!

Kiekvienas gyvenęs žmogus turi savo pareigų. Mes, svetur gyvenę lietuviai, turime dar ir uždavinių.

Mūsų pareigos žmogiškos: atlikti savo luomo ar pilietines pareigas. Mūsų uždaviniai taipgi nekitoki: atlikti gerų lietuvių, gerų katalikų pareigas ir kovoti dėl savo krašto ir sąžinės laisvės.

AMŽINYBĖS ŽVILGSNIU

Žmonės ir tautos turi savo vargų ir nelaimių.

Tačiau j vargus ir nelaimes nereikia žiūrėti pesimisto akimis. Nereikia nė išvadų nelogiškų daryti. Žemė — ne rojus; žmonės — ne dievai. Visą laiką žmonės kovoja dėl vienokių ar kitokių tikslų ir ta kova savaip įprasmina žmogišką buitį.

It į savo bei savo krašto nelaimes privalu pažūrėti ne tiktai šios dienos akimis, bet amžinybės žvilgsniu. Kantariai pernešta liga, didvyriškai iškęstas skausmas, kai visa aukojama Aukščiausiajam, nelieka be pėdsakų. Šv. Jokūbas gi užtikrino:

"Palaimintas žmogus, kuris kantriai kenčia mėginimą, nes kada bus iširtas, gaus gyvenimo vainiką, kurį Dievas pažadėjo jį mylintiesiems" (1, 12).

Ir tautų nelaimes reikia stengtis peržvelgti ir norėti suprasti. Nebūtinai kaltas ir baudžiamas (kaip kiti nori tvirtinti) užpultasis: paprastai užpuolikas, persipildęs tuštybe ir blogais palinkimais, sulaužo bet kokias gero elgesio normas. Kai žiūrime į mūsų kraštą teriojančią pabaisą, kaip aiškūs pasidaro to paties apaštalo Jokūbo žodžiai:

"Iš kur jūsų tarpe karai ir vaidai? Ar ne iš to? ar ne iš jūsų pagėdimų, kurie kovoja jūsų sąnariuose? Jūs geidžiate ir neturite; užmušate ir pavyditė, ir negalite gauti; vaidijate ir kaujatės, ir neturite, nes jūs neprašote. Prašote ir negaunate, nes negerai prašote, tik savo geiduliams potenkinti" (4, 1-3).

Ar amžinybės, žvilgsniu žiūrint, dabarties Lietuvos skausmas ir nelaimė tėsis? Ar ne mūsų atgimimo dainius Maironis dainavo:

Mainos rūbai margo svieta, — silpnas kelias, tvirtas griūva...

RAMINANČIOS MINTYS

Šalia baimę keliančių yra ir raminančių minčių.

Jau šv. Povilas savo laiške Timotiejui rašė:

"Taigi, aš visų pirma raginu daryti maldas, prašymus, užtarymus, dėkojimus, už visus žmones, už karalius ir visus, kurie yra vyresnieji, kad mes ramiai ir tyliai gyvenime visame maldingume ir padorume. Nes tai yra gera ir patinka akivaizdoje mūsų Isganytojo Dievo" (1 Timot., 2,1-3).

Tik tas, kuris meldžiasi, žino, kokia išganinga maldos galia. Malda ne tik paguodžia, ne tik nuramina, bet sustiprina ir viltį gražina.

Apie maldą įvairių nesąmonių pritaškia tik tie, kurie jos visai nepažįsta ir kurie jos neapraktikuoja. Ana, vienas netikinčių laikraštis taip įsibėgė, kad malda už taiką sieja ir lygina su... komunistų taikos petijacija...

Skirtumas ir vaikai aiškūs: malda kreipiamasi į Dievą, prašant Jo pagalbos; vadinamoji taikos petijacija — tik į laikinius žemės viešpačius. Maldos mus moko Kat. Bažnyčia, Kristaus palikta žemėje institucija; taikos (arba Stokholmo) petijaciją įkvėpė Stalinas su kompartija.

Keistas sutapimas: kai laisvamaniai atmeta Dievo autoritetą, jie nesąmoningai atsistema ir visur net tyliomis kiša ateizmo įkvėpėją — komunizmo vadus.

Malda reikalinga, kaip apdaras, kaip maistas. Gal dėl to pasaulis priėjo šių dienų kataklizmo, kad jis užmiršo melstis. Ginklas dar neišspėndžia nei taikos, nei teisingumo.

Pasaulio įvykiuose jaučiamas šaltas dvelkimas.

Baimė ir nerimas apima ir elinius žmones. Kai kas mano, kad, išsikąšęs slėptuvę ir prisipirkęs maisto atsargų, gali ir karus pernešti.

Mums reikia vidinio optimizmo ir didesnio pasitikėjimo Dievu, kad galėtume su psalminku giedoti:

Ateikite, matykite Viešpaties darbus, kokių nuostabių dalykų Jis yra padaręs žemėje. Jis sustabdo karus iki žemės kraštui, sutrupina lankus, sulaužo jietis ir sudėgina ugnimi skydus... 1950.IX.28.

Eucharistinio Kongreso altorius Rosario mieste (foto kun. J. Margio)

paliko 10.000 vyrų naktinė procesija iš katedros į kongreso aikštę. Buvo giedamos giesmės, kalbamas rožančius ir girdejos nuolatinis galinąs vyrų tikėjimo išpažinimas: "Jėzus yra Dievas!".

Sekmadienį šv. mišias laikė pats popiežiaus legatas kardinolas Ruffini, kuris ta proga pasakė reikšmingą pamokslą ispanų kalba. Užbaigiamosiose sekmadienio pamaldose dalyvavo daugiau kaip 100.000 žmonių. Grįždami iš kongreso, žmonės traukiniuose ir autobusuose giedojo giesmes ir kalbėjo viešą rožančių.

J. JUOZUKAS

ZIEDAI IR DYGLIAI

Vaikščiodamas skardžiu ir akmenuotu šlaitu prie senų rūmų griuvėsių, radau rožių krūmą, visokiais vijokliais aptrauktą, visai prie žemės prilinktą. Man renkanti vieną po kito vijoklius, rožių dygliai kruvinai subadė rankas, bet už tai, kai po keletos savaičių vėl apilankiau "savo" rožes, jos jau buvo pražydę gražiausiais žiedais.

Juk taip dažnai atsitinka, kad ir mes, kai tariamės kovoją su savo priešais, skaudžiai sužeidžiame savo draugus. Kokį didelį skausmą turi pakelti žmogus, nes jis artinasi į mus noredamas padėti, o mes, palaikę jį priešū, atstumiami ar įžeidžiami jį. Tai bus visiškai mums suprantama, jei kas nors ir su mumis panašiai pasielgė.

Kas mokėsi vokiečių kalbos iš Studer'o vadovėlio, žino, ten buvo eilėraščių tokio turinio:

—Saulė leidžiantis ir vakaro varpoms skambant, į gimtąjį miestelį grįžta valkata. Prie miesto vartų jis sutikęs jaunystės draugus pasveikina juos, bet šie jo nepažįsta. Verandoje pamato savo buvusią sužadėtinę, bet ir ši nepažįsta savo buvusio draugo, nes jo veidas saulės nudegęs ir dulkėmis apklotas ir į jo pasveikinimą atsako keistu šypsniu. Tik kai prie bažnyčios jis sutinka senutę savo motiną, ji pažįsta sūnų, jam ir žodžio tarti nespėjus. Motina pažįsta, kad po storu dulkių sluogsniu šviečia jos sūnaus akys, ir po valkatos skarmalais plaka sūnaus širdis.

Išmokimė mes tokio motiniško jautrumo, tuomet mokėsime suprasti žmogų ne tik tuomet, kai nori mums padėti, bet ir tuomet, kai jis mūsų pagalbos yra reikalingas. Žinokime, nevisuomet tiems pagalba labiausiai reikalin-

ga, kurie garsiai šaukia prašydami, bet dažnai tiem, kurie yra tylūs savo vargė ir skausme, ir nedrįsta žodžiais ko nors prašyti. Jei mokėsime nujausti, kas dedasi artimo sieloje, tai kartais ir vienu žodžiu galėsime daugiau pagelbėti negu didelėmis dovanomis. Skausmu, keršto ir neapykantos pilname pasaulyje vienas meilės žodis gali sutrintą širdį atgaivinti. Tad mokinkimės taip gyventi, kad džiugintume artimą savo žiedais ir niekuomet nežleistume savo dygliais. ("SKAUTŲ AIDAS", 1950.9.15).

SKAUTISKOS ŽINIOS

● Lietuvių skautų — žių stovykla D Britanijoje įvyko liepos 8—15 dd. Darley Moor, buvusioje amerikiečių karių stovykloje antrojo pasaulinio karo metu. Dalyvavo 31. Liepos 13 d. juos aplankė tarptautinio skautų biuro atstovas J. M. Andrew su keletu palydovų. Svečiai buvo sužavėti lietuviška tvarka ir nuosirdumu. J. M. Andrew pasiūlė savo paramą dalyvauti sekanciais metais įvykstančioje skautų jamboree Austrijoje. Stovykla buvo užbaigta dvi valandas trukusiu nuotaikingu laužu, kuriame su pasigėrėjimu dalyvavo nemaža svečių anglų iš apylinkės.

● Kanados Lietuvių Skautų Vadai rugsėjo 2 ir 3 dd. turėjo savo suvažiavimą Toronto mieste. Iš pranešimų paašikėja sutinkami sunkumai: vienur liepia nusivilkti lietuviškas uniformas, kitur neleidžia vartoti lietuviškosios trispalvės, dar kitur prie įžodžio reikalauja pridėti kažkokius angliškus žodžius ir t. t. Tačiau pavyzdingas lietuvių skautų elgesys ir truputis "diplomatiškos" iškovojimo lietuviams skautams

pakankamą veikimo laisvę.

● I JAV kariuomenę įstojo nemaža lietuvių skautų, jų tarpe sk. v. R. Mišauskas, sk. v. L. Jurskis, vair. A. Vaičiūnas, skaut. M. Kreivėnas, ps. L. Grinius ir kt.

● Nottingham, Anglijoje, "Vydūno" skautų vyčių būrelis išleido neperiodinį 22 psl. leidinį "Skautybės Sargyboje". Redagavo ps. K. Vaitkevičius. Norintieji išgityti kreipiasi į administratorių J. Trečioką: 31 Holborn Ave., Sneyton Dale, Nottingham, Anglaterra.

● Gautas naujas "SKAUTŲ AIDO" 5 nr. (1950.9.15). Red. pskt. Pranas Enskaitis. Metams 2 doleriai. Adresas: RUTA, Box 78, Rodney, Ont., Canada. "LAIKAS" sutinka tarpininkauti norintiems jį užsisakyti.

● Argentinos lietuvių skautai prie Lietuvių Salės Avelanedoje turi savo skautišką darželį, kurį su dideliu rūpestingumu prižiūri ir laisto. Darželio lysės skautiškojo ženkluko ir pan. formų.

—Lapkričio 25 d. Argentinos Lietuvių Draugovė ruošia skautišką vakarą Lietuvių Salėje Avelanedoje. Vakaro programoje daugiausia pasirodys jaunieji skautai ir skautės, kurie jau keli mėnesiai stropiai ruošiasi. Vietinė lietuvių kolonija labai mėgsta skautiškus pasirodymus ir juos gausiai paremia. Per savo pusantrų metų gyvavimo laikotarpį lietuvių skautai jau spėjo išgityti ne tik nuosavas lietuviškas uniformas, kurios kiekvienam naujai įstojančiam yra duodama veltui, bet ir pakankamą skaičių modernių palapinių ir kitų skautiškų reikmenų. Ne tiktai naujai atvykusieji, bet ir ankstesnieji išėviai mielai leidžia savo vaikučius įsirašyti į Lietuvių Skautų Draugovę, nes patys įsitikino, kad esamos sąlygose skautybė yra viena iš pačių tinkamiausių auklėjimo ir lavinimo priemonių jų vaikučiams.

Mielas Skaitytojau, Ar Jau Užsimokėjai "L A I K O" Prenumeratą?

KULTŪROS ŽURNALO "AIDAI" prenumeratoriai prašomi nedelsiant atsilyginti už šių metų prenumeratą. Galima įmokėti "LAIKO" Redakcijoje (metams \$ 50.—)

VĒLINIŲ VAKARĄ

Rašo PIJUS BUKAUSKAS

Kaip skausmo ašaros, mirgėjo žiburėliai...
—Ar tu tenai, ar tu ten, Lietuva?

B. Brazdžionis

Vykrop dangus apsitraukė storu miglos sluogsniu. Kiek vėliau, sutemus, pradėjo kristi smulkūs lietaus lašai. Atrodė, kad visai įsilis, tačiau ir vėliau tiršti, pribrinkę rūkų debesys nuslinko į vakarus.

Vėlinių vakaras. Jau apie pusę devintos visomis Kauno gatvėmis galėjai pastebėti padidėjusį žmonių judėjimą kapų link. Skubančiųjų tarpe daugiausiai matėsi moksleivių ir moterų. Ne vienas einančiųjų tyliai aiškino kartu einančiam draugui:

—Neisiva į vidų, geriau kapų gatvėje paslaminėsi.

—Neskubėk — Kas paskiau į maišą, tas pirmas iš maišo...

Bet kada nepastebimai susirinko į kapus nesuskaitoma minia žmonių, neišturėjo ir bailiausieji smalsuoliai.

Pradžioje kapuose viešpatavo slėgianti tyla. Tik vėliau, kai ant atskirų kapų sužibo įvairiaspalvės žvakutės, padriška minia nepastebimai susibūrė į grupes, ir iš giliausių širdies gelmių, aiškiais, skaidriais ir skambiais balsais į aukštybes išsiliejo ugninga Maironio giesmė "Marija, Marija..."

Kiekviena didesnė grupė reikėsi atskirai ir savaip. Kiek atokiau, prie Dariaus ir Girėno mauzoliejaus mačiau didesnę grupę, iš kurios pasigirdo Tautos himno žodžiai.

Ir pakilo minioje toks karštas ir visuotinis entuziazmas, kad mirgančioji žvakų prieblandoje visur galėjai matyti riedančią gintarinę ašarą, tarsi paguodos prašančią.

Deja ši skaudžiai liūdna vėlinių šventė neilgai tęsėsi. Įtužė NKVD budeliai su didžiausiu trukšmu, keikdami ir šaudydami, išveržė pro didžiuosius kapinių vartus. Skardūs giesmių ir himno žodžių užgeso, kaip sapnas. Minia pakriko kiekvienas sau. Kur kas tvorą pralaužė, pro tenai ir išnėrė. Kol NKVD budeliai sugužėjo į kapus, minios jau nebebuvo. Pasitiko juos tik šalti kapai ir drėgna, juoda rudens naktis. Tokia, kokia užgulė visą Lietuvą, kai į ją išiveržė raudonosios aziatų hordos. Vietoj giesmių ir himno žodžių skambėjo dabar pikti NKVD šūkavimai, keikimai ir šūviai.

Šitas skaudus ir slėgiantis vėlinių vakaras, kaip baisus sapnas, neišildomas pasiliko mano atmintyje iki šiai dienai.

Pasprukęs į demokratinį laisvą pasaulį, tai vienur tai kitur sutikau bolševikų agentų, kurie, nekaltų avinėlių kailiais prisidengę, niekšiška panaudodami patriotinius lietuvių jausmus, drįsta ciniška meluoti apie "pražydušį laisvą, laimingą ir garbingą gyvenimą Lietuvoje", patekusioje į žiaurią ir negailingą sužvėrėjusių enkavedistų vergiją, kuriai nėra lygios visoje žmonijos istorijoje. Jie begėdiškai šmeižia visuomenės veikėjus ir glemžia į savo išdavišką Judo glėbį nepatyrusias, tamsias aukas.

Norisi baigti poeto Bernardo Brazdžionio žodžiais:

"Šaukiu lietuvių burtis prie lietuvių
Ir gyvą širdį prie gyvos širdies,
Kad tamsiame vidurnakty nežuvę
Pakiltų rytmečiui gyventi ir žydtė.

Iš sutemų, iš prieblandų išiekit,
Uždekit naują ugnį širdyse,
Vergams palikt vargo naktį
klaikią! —
Šaukiu aš, jūs protėvių dvasia.

Kun. Alfonso Grauslio Išleistuvės

Jau savu laiku Lietuvoje plačiai žinomas kultūrininkas ir nuo pat pradžios buvęs vienas iš pačių žymiausių "LAIKO" bendradarbių kun. Alfonsas Grauslys lapkričio 9 d. laivu "DEL SUD" išvyko į El Paso, Jungt. Amerikos Valstybėse.

Brangiam kultūrininkui buvo suruošta bent keletas žymesnių išleistuvių, iš kurių ypačiai pažymėtinos dvejios: lapkričio 3 d. pp. Gasevičių namuose ir lapkričio 4 d. Lietuvių Salėje Avellanedoje. Gasevičiuose prie puikaus vaišių stalo matėsi Ponia Emilija Čekanauskienė, inž. Jonas ir Katalina Čekanauskai, pp. Čikštai (visi jie yra "LAIKO" garbės leidėjai), pp. Lesniauskai, Malelai ir kt., jų tarpe pp. Gasevičių žentai inž. Krapavickas, D. Namikas su šeimomis ir t. t. Šeimininkas K. Gasevičius ir V. Lesniauskas pasakė kalbas, į kurias atsakė išleistuvinkas.

Lietuvių Salėje išleistuves suruošė "LAIKAS". Prie užkandžių ir vermuoto dalyvavo kelios dešimtys įvairių kolonijos organizacijų ir profesijų atstovai. Kalbėjo "LAIKO" redaktorius, Lietuvai išlaisvinti Centro ir Argentinos Liet. Bendruomenės Org. Komit. pirmininkas Ignas Padvalskis, pram. K. Gasevičius, viešnia iš Kordobos Ponia Jadvyga Kuncaitienė, agron. A. Šantaras, J. Gilvydis, K. Misiūnas ir P. Sakalauskas, išskeldami įvairius išleidžiamojų nuopelnus ir apgalvestaudami jo išvykimą. Kun. A. Grauslys atsakė išsamia kalba, linkėdamas Argentinos lietuviams visuomet eiti tikru laisvo žmogaus ir garbingo lietuviu keliu.

PARDUODAMAS NAMAS — CHALET

su 2 aptvartais ir medžiais apsodintais lotais, 10 metrų ilgio galponu ir vėjiniu malūnu vandeniui traukti. Tik 2 kvadros nuo kolektyvo nr. 235, Monte Grande miestelyje.

Kreiptis: Juozas Juška: R. Gutierrez 1948, Avellaneda, T. E. 22-5137

Šulnis ir Geigas

DIDELIS KĖDŽIŲ FABRIKAS
Chile 765 Humberto I 1956
T. E. 20-9578 Avellaneda

METALO IŠDIRBINIŲ FABRIKAS "LANCERO"

Gaminami įvairaus dydžio metaliniai archyvai kartotekos raštinėms ir draugijoms spintos. Vienintelis fabrikas P. Amerikoje, gaminąs iš šalto metalo didžiuosius varžtus ir veržkelius industrijai. KAZIMIERAS DEVEIKIS-PIPIRAF. Pozos 254, Avellaneda. T. E. 20-9758 - Particular: 20-9758

BUENOS AIRES - AVELLANEDA

Pijus Gudelevičius, Marijonų Kongregacijos narys, neseniai atvykęs iš Romos į Argentina dirbuojasi prie liet. Aušros Vartų parapijos Avellanedoje.

AUSROS VARTU MOKYKLA BAIGIA MOKSLO METUS

Seselių Kazimieriečių vedama Aušros Vartų Parapijos mokykla Avellanedoje lapkričio 30 d. baigia mokslo metus. Ta proga lapkričio 11 d. suruošta išpūdinga mokslo metų užbaigos šventė Lietuvių Salėje. Kalbėjo mokyklos Tėvų Komiteto pirm. deputadas Sr. Francisco Bertran. Pilnutėlė salė publikos gėrėjosi mokiniais. Indėnų, kriokių, klasiniai ir kitoki šokiai pajavirino šiaip jau įdomią programą.

Pirmadienį, lapkričio 13 d. programa buvo pakartota patiems mokyklos vaikams. Dalyvavo ir svečiai iš kitų mokyklų su savo mokytojais. Po pietų mokyklos vaikams buvo rodomi filmai.

Pažymėtina, kad pasigėrėtina seselių Kazimieriečių vedama mokykla jau turi visas valdžios mokyklų teises, ko trūksta daugelio svetimtųjų vedamoms mokykloms. Mokyklą baigusieji nereikia eiti į valdžios mokyklas laikyti egzaminų. Visi lietuviai, kuriems tik yra įmanoma, turėtų siųsti savo vaikus į šią mokyklą.

Iš uosto palydėti susirinko didelis būrys gerbėjų ir draugų, jų tarpe pp. Gasevičiai, J. Kuncaitienė, "LAIKO" redaktorius, kun. J. Margis M.I.C., kun. St. Chojnacki M.I.C., Dr. J. Mačernis, Ponia Nastopkienė (sesuo) ir daug kitų. Kun. A. Grauslys prižadėjo savo kelionės išpūdingus parašyti "LAIKUI".

MENDOZA

SVEČIAS IŠ BUENOS AIRES

Šiomis dienomis Mendozoje lankėsi pram. Kazys Šulnis iš Buenos Aires. Šalia įvairių reikalų vietos firmose svečias turėjo progos aplankyti negausią vietos lietuvių koloniją. Pasidžiaugęs naujakurių daroma pažanga, p. Šulnis davė kai kurių praktiškų nurodymų ir visiems paliko labai malonų išpūdį. Mendozietis

Didelis Lietuvių Bičiulis Dr. CHARLES M. SMART

DANTISTAS
Priėmimo valandos: 9.30 - 12 ir 14.30 - 16.
Córdoba 991, piso 5 Dep. B. Cap
T. E. 31 - 7060

ALFONSO BARTASIŪNO

METALO LIEJYKLA "ZAPICAN"
Bronce - Aleación - Aluminio - Trabajos estampados - Soldadura autogena
Zapican 2789 - Tel. 2-94-47, Montevideo

MAŠINŲ FABRIKAS

SALTAM METALO APDIRBIMUI
Kniedžių, Varžtų ir Veržkelių Fabrikas

Marca Registrada
Vladas Urbietis
MORON 3596
(Altura Pavón 3500)
T. E. 241-0116 LANUS

lietuvių vedamą mokyklą, kurioje norintiems yra dėstomi ir lietuviški dalykai: kalba, istorija, geografija.

Kadangi privačios mokyklos pačios turi mokėti mokytojoms algas ir socialinio draudimo mokesčius, tai nenuostabu, kad tokios didelės įstaigos išlaikymas sėslelms Kazimierietėms ir lietuvių parapijai yra nuolatinė sunki našta. Pačios gyvendamos daugiausia iš savo Vienuoelijos paramos iš S. Amerikos, kas mėnesį turi mokėti penkioms samdomoms mokytojoms algas ir padengti kitas išlaidas. Jų tylų ir nenuilstamą, pilną nuolatinio pasiaukojimo darbą maža kas mato ir todėl nepakankamai įvertina. Džiugu, kad pamažu vis daugiau atsiranda sąmoningų lietuvių, kurie pagal išgales savo auka prisideda prie šito kilnaus darbo.

GRAZUS MENO VAKARAS

Lapkričio 12 d. Lietuvių Salėje Avellanedoje įvyko pirmas savo rūšies mėno vakaras, kurio programą sudarė daugiausia akordeono muzika. Po trumpos "LAIKO" redaktoriaus įvedamosios kalbos, muzikas Eduardas Radionovas akordeonu meistriškai pagriežė valsų popuri. Sekė Birutės Sturevičiūtės deklamacija ir E. Radionovo mokinių pasirodymas. Savo mokytojo palydimas, Juozukas Šulnis akordeonu pagriežia lietuvišką suktinį, valsą ir polką. Publikai prašant, griežia klumpakojį. Vincukas Deveikis, jo sesutė Elenutei ir E. Radionovui fortepionu palydint, smuiku išpildo "Angelo sapną" ir Schuberto "Ave Maria". Elenutei įteikiama gėlių puokštė, po ko ji akordeonu žavingai išpildo Schuberto "Serenadą" ir Čiuožėjų valsą. Po trumpos P. Sakalausko kalbos programą užbaigia Eduardas Radionovas, pagrodomas keliolikos lietuviškų dainų melodijas.

Muzikas Eduardas Radionovas yra baigęs Kauno Konservatoriją. Nors jo pagrindinė specialybė yra smuikas, tačiau Argentinoje jis savo puikų darbą tęsia kaip akord. virtuozas. Nuliekamu nuo tarnybos laiku jis duoda muzikos pamokas, kurias lanko keletos žymių lietuvių šeimų vaikučiai. Jų pasiektus laimėjimus parodė šis vakaras, kurio pelnas buvo paskirtas "LAIKO" naudai. Publika pageidauja daugiau panašių populiarių koncertų. Tad iki sekančių metų!

● Lapkričio 5 d. Lietuvių Salėje Avellanedoje p. J. Gilyvdžio liet. filmu teatras "VYTIS" rodė lietuviškus filmus. Pilnutėlė salė publikos gėrėjosi ne tik jau matytais, bet ir pirmą kartą parodytais vaizdais iš Lietuvos ir vietos liet. kolonijos gyvenimo. Keletas svečių svetimšalių stebėjosi nepaprastu Lietuvos gamtos vešlumu ir grožiu, kokio negalima matyti tenai, kur nėra tokio ryškaus metų laikų skirtumo.

COLIN M. CAMPBELL, Jr.

IMPORTACION - EXPORTACION
San Martín 579 (Tucuman)
Buenos Aires
T. E. 31 - 3081

"LITUANIA"

BATŲ DIRBŪVĖ ir PARDUOTUVĖ
Taisomi ir gaminami įvairūs batai pagal užsakymą.
BRONIUS LESKAUSKAS
Defensa 1174 — Buenos Aires
T. E. 34 - 9091

ALEKSANDRO MINIAUSKO

SUUVYKLA "ALEJANDRO"
Lietuviams nuolaidos
Julio Herrera y Obes 1519,
Tel. 9-49-59 Montevideo

ELEKTRINIS KĖDŽIŲ FABRIKAS

Stiprios ir gražios įvairaus stiliaus kėdės viešbučiams, kavinėms, raštinėms ir privatiems butams.
Kazys Vanagas ir Stasys Šulnis
Pedernera 3253 — Buenos Aires
T. E. 91 - 4570

TEISĖS BIURAS

Dr. Roman Ciechanow **Dr. Roberto Rois**
MAIPU 231 — BUENOS AIRES — T. E. 34 - 1020 ir 0601
Priima nuo 15 iki 18,30 val., šeštadieniais nuo 15 iki 16 val.
Išrūpina pasus "no-argentino" ir pilietybės dokumentus, sutvarko šeimos, darbo (jubilación), nekilnojamo turto, pirkimo, pardavimo ir įvairių sutarčių teisinius reikalus, veda civilines ir baudžiamąsias bylas, išverčia ir patvirtina dokumentus.

● Ponia Kučinskienė, buv. Lietuvos Pasiuntinybės sekretoriaus žmona Buenos Aires mieste, šiomis dienomis baigė piešti Ponia Katalinos Čekanauskienės lietuvių parapijai užsakytą didelį Aušros Vartų Dievo Motinos paveikslą. Ponia Kučinskienė yra talentinga dailininkė. Jos paveikslas, žinovų nuomone, yra labai pavykęs. Puošnius paveikslui rėmus pagamino pram. Kazimieras Šulnis. Paveikslas bus kasmet nešamas viešose lietuvių Aušros Vartų parapijos procesijose Avellanedoje.

● Anelė Margevičiūtė ir Kazimieras Burbai, žinomi pramonininkai Villa Ballester priemiestyje, lapkričio 12 d. iškilmingai pakrikštijo savo dukrelę Nelidą. Krikšto sakramentą suteikė kun. dr. K. Černiauskas M.I.C. Krikštėtvais buvo Janina Elena Bladauskaitė ir Jonas Kilius. Krikštynų pokilyje be jau minėtų dalyvavo: pp. Ona Linkevičienė su sūnum, Jonas Trenauskas su šeima, Petras Varnelis su šeima, Petras Aleksa su šeima, Sr. Francisco Cortés su šeima, Juozas Slančiauskas su šeima, Juozas Pileckas su šeima, Stasys Mickevičius su šeima, Jonas Kilius su šeima, Vincas Norkus su žmona, Petras Kukučionis su dukrele, Pranas Norkus su žmona, L. ir L. Skutnaitės, Vladas Palačionis, Jonas Sapokas ir kt.

● Lapkričio 5 d. Šulnio ir Geigo fabriko tarnautoja Elida Sormanai savo vasarvietės šventinimo proga Lomas de Zamora suruošė didelį pobūvį su asado, kuriame dalyvavo apie 150 svečių. Iš liet. pažymėtini pramonininkai pp. Šulniai, Geigai, Andriuska, Deveikiai, Urbiečiai, adv. Sr. Marmillon su šeima, kun. K. Černiauskas ir daugelis kitų. Puikus pavasario oras vis daugiau žmonių išvilioja į gamtą savaitgaliai praleisti.

● Spalio 16 d. "LAIKO" metinių proga buvo suruoštas didelis ir ištaigingas laikraščio Garbės Leidėjų, Rėmėjų, Bendradarbių ir Bičiulių balius, kuriame dalyvavo apie 150 rinktinių svečių. Atgarsiai ir atsiliepimai apie šią jaukų ir gerai organizuotą pobūvį, įvykusį specialiai tam tikslui paruoštoje Lietuvių Salėje (Avellanedoje) ir jos gretimose patalpose, yra puikiai. Pobūvio rengėjai, daugelio skatinami, tikisi netolimoje ateityje vėl duoti progos susitikti rinktinėi kolonijos publikai naujame reprezentaciniame pobūvyje.

● MARTYNAS RIBIKAUSKAS vardinių progų lapkričio 11 d. pram. Šulnio ir Geigo vasarvietėje suruošė pobūvį — asado, kuriame dalyvavo būrys jo draugų. M. Ribikauskas visoje kolonijoje yra žinomas kaip geriausias asado specialistas ir mielai yra laukiamas panašiuose parengimuose.

"ŽEMAITIJA"

J. ir A. Burokų vasarvietė Ibcuy salose, milžiniškoje Parana upėje suteikia vasarotojui visus patogumus, lietuvišką virtuvę ir mandagų patarnavimą. Rezervuokite kambarius pas Sr. Sanchez Penaud agent. Florida 165 (Galeria Guemes) piso 5, esc. 529, T. E. 33-9584

ELEKTROTECHNIKAS

Įveda elektrą į namus, įtaiso florescentinę šviesą, taiso įvairius elektrinius aparatus
JONAS KRUTAS
Catamarca 3335 Avellaneda

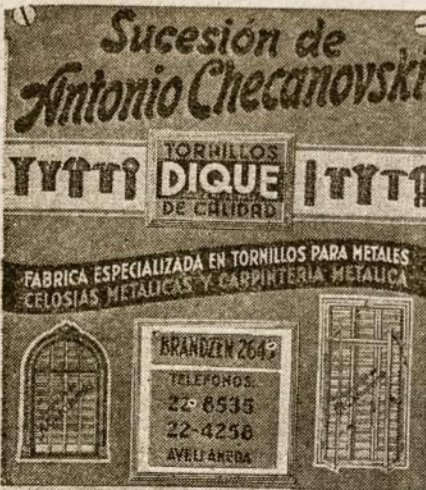
BAHIA BLANCA 1279
CAPITAL FEDERAL

DEMESIO STATYBININKAMS IR NAMŲ SAVININKAMS!

Jeigu reikia sąžiningų ir gerai įvairius namų dažymo darbus atliekančių specialistų, kreipkis į

LIETUVIŠKĄ NAMŲ DAŽYMO BENDROVĘ

Bendrovės vadovas — Vacl. Sviderskas: La Rioja 2239, Avellaneda; reikalų vedėjas — Bronius Paliulonis: Estados Unidos 5048. Šiokiomis dienomis darbo pasiūlymo reikalais laikinai kreiptis į "LAIKO" Redakciją, o sekmadieniais ir šventadieniais — tuoj po pamaldų lietuvių parapijos skaitykloje tiesiog į vadovą ar reikalų vedėją.

LIETUVIŠKAS KĖDŽIŲ FABRIKAS

Gaminamos tvirtos ir stilingos kėdės pagal užsakymą: viešbučiams, kavinėms, raštinėms, krautuvėms ir privatiems butams
Bronius Eidukonis
Savininkas
Salta 265, Sarandi. T. E. 22-5461

URUGVAJAUS LIETUVIAI

MONTEVIDEO

Ryšium su pasikėsinimu prieš Jungtinių Amerikos Valstybių Prezidento gyvybę, Lietuvos Ministras Pietų Amerikai dr. K. Graužinis š. m. lapkričio 3 dieną buvo apsilankęs J.A.V. Ambasadoje pareikšti savo pasipiktinimą dėl to pasikėsinimo ir savo sveikinimus dėl laimingo J.A.V. Prezidento išsigelbėjimo.

PAIEŠKOMI ASMENYS:

Kurlianskaitė Barbora iš Rimiškių km., Smilgių valsčiaus, Panevėžio apskr. Barauskaitė, gyvenusi Latvelių kaime, Laižuvos vals., Mažeikių apskr.

Dėl paieškojimo smulkmenų prašoma kreiptis į Lietuvos Pasiuntinybę, calle Juan Maria Perez 2820 (Pocitos), Montevideo, Uruguay. Asmeniškai galima teirautis kasdien, išskyrus šventadienius, priėmimo valandomis nuo 9 iki 12 val. Pasiuntinybė

Montevideo, 1950 m. XI. 6 d.

RYŠIAI SU JT

Jungt. Tautų dienos proga Lietuvos Ministeris Dr. K. Graužinis pasikeitė laiškais su JT informacinio centro direktorium Buenos Airose. Be to, jam buvo nusiųstos knygos "Lituanian entre fuego cruzado" ir "Diez años de martirio". Dr. E. Loudet padėkodamas pranešė, kad knygos jį sudominusios ir jos įdėtos į JT biblioteką.

MONTEVIDEO NAUJIENOS

Prie sąjūdžio Jungtinėms Tautoms remti ryšium su karu Korėjoje laikraščiuose skelbiamos ir lietuvių pavardės: Lietuvos Ministeris Dr. K. Graužinis su

savo bendradarbiais A. Grišonu ir K. Graužinis su savo bendradarbiais A. Grišonu ir K. Čibiru, Lietuvių Bendruomenės, Kultūros Draugija.

Radio Nacional savo antikomunistinės programos valandoje ištiesai paskaitė iš C. Verax knygos "Diez años de martirio" skyrių apie bolševikinę tautų naikimo techniką.

Spalių 22 d. posėdyje PLB Laikinas Organizacinis Komitetas, tarp kitko, nutarė protestuoti prieš šioje kolonijoje veikiančius penktosios kolonos rėmėjus ir kai kuriuos jų viešai demaskuoti.

Vietos komunistai giriasi iš lietuvių jau surinkę 11,000 pežų savo antram namui pirkti. Jeigu tas pranešimas nėra tik skraistė Maskvos rubliams pridengti, tai reiktų stebėtis, kad vis dar atsiranda tokių tamsių lietuvių darbininkų, kurie savo prakaituotus pežus aukoja Lietuvos budelių propagandos židiniais.

BERISSO

PADEKA

Širdingai dėkojam p. Alfonsui Petraičiui, mūsų Dr-jos choro vedėjui, kad per tokį trumpą laiką taip puikiai sugebėjo paruošti mūsų chorą, kuris davė lietuviškų dainų koncertą spalio 28 d. Dr-jos patalpose. Dėkojame p. Valentinaičiui už akompaniavimą, choristėms ir choristams, Nelidai Marcinkevičiūtei, Angelai Simėnaitėi už eilėraščius, pp. Veronikai Jakubkienei ir Leonorai Matukienei už duetą, Kazimierui Marcinkevičiui, Dangutei Miselytei ir Žagrakaliu-

A. a. Klemensas Galvanauskas, miręs 1950.IX.19 Bs. As. (žiūr. "Laiko" Nr. 17)

kui už aukų parinkimą, p. Kostui Mykolaičiui už paskolintą medžiagą scenai papuošti, p. Onai Zemaitienei už paskolintą uždangą scenai, Konstantinui Norkui už atsilankymą, "El Argentino" laikraščio atstovui už moralinę paramą. Dėkojame visai lietuviškajai publikai ir svečiams iš Buenos Airos.

"Mindaugo" Dr-jos valdyba.

ALMACEN ANTONIO BUNDINIS
CANNING 1706, CAPITAL
T. E. 72-4020

Lietuviams, perkantiems daugiau kaip už 50 pežų, daroma 10 % nuolaida.

ELEKTROS INSTALACIJA
Namuose ir dirbtuvėse. Įvairių elektrinių prietaisų bei motorų taisymas
P. Mačernis
Isleta 3865 4 de Junio

PRITYRUSI MODISTĖ
Onutė Zupkienė
Gral. Aguilar 1253 Montevideo

Rudolfo Kureikio
LIETUVIŠKA KIRPYKLA
BRASIL 800 4 DE JUNIO
(priešais Lietuvių Salę)

Nauja Moteriškų Rūbų SIUVYKLA
ELENA GRIGALIŪNAITĖ
modistė
Paraguay 734 Avellaneda

LIETUVIŠKA DUONOS KEPYKLA "EUROPA"
Kepama įvairių rūšių lietuviška duona. Pardavimas vietoje ir su pristatymu į namus. Priimami užsakymai įvairių švenčių ir iškilmų paruošimui
Jonas Molekūnas
Savininkas
Curupayti 230-32, Gerli, Avellaneda
T. E. 241, Lanus 0933

FUNDICION PRADO
Fundición de Bronce Mecanico, Aluminio y Herrajes en General. Sección Mecanica y Estampados. Matrices de todas clases y para toda Industria
Eduardo Jusys
MOLINOS DE RAFFO 473
Telefono: 22 53 05 Montevideo

Alfonso Barlašiūno
Metalų liejimo ir apdirbimo Įmonė
ZAPICAN 2789
Telefono: 23 7 48 Montevideo

SIUVYKLA IR PARDUOTUVĖ
Didelis pasirinkimas
Juozas Kučinskas
Savininkas
Gral. Roca 700 Avellaneda

Modas Survila
ESMERALDA 823 T. E. 31-8446

ROSARIO LIETUVIAI

AUKOS SKIRTOS R. L. B. ZEMEI APMOKĖTI

Po \$ 100: Z. ir E. Stasevičiai, A. ir J. Vayagas, J. Stašauskas, P. ir J. Šimkai, A. ir J. Petkevičius - Zampa.

Po \$ 50: J. ir O. Baubliai, S. ir G. Seniūnai, M. ir I. Kvietkauskai, J. ir O. Papečkaitė, P. Miliauskas, J. Aleknavičienė, V. ir M. Žvirgzdai, M. Zukas, V. Seniūnaitė ir J. Rakutis.

J. Navadunskis \$ 10 ir O. Butkevičius \$ 5.00.

Širdingas ačiū!
Tėvai Marijonai
VAISĖS

P. Mikeliūnai iškėlė vaises savo dukters Elviros gimtadienio proga savo namuose. Dalyvavo visos choristės; gražiai pasivažiavo ir padainavo.

K. ir A. Kalainiai savo namuose Pueblo Nuevo iškėlė taip pat savo dukters Lidijos gimtadienio proga šaunias vaises. P. Lidija gavo daug sveikinimų ir dovanų. Dalyvavo kvietieji svečiai ir moterų choras.

J. ir O. Liutkevičiai Buen Pastor koplyčioje buvo užsąkę 2 Mišias už savo šeimos mirusius. Paskui įvyko pietūs,

KEDŽIŲ DIRBTUVĖ

M. Šlikas

PASAJE BLANDENGUES 3015
(altura H. Cortes 650)
Avellaneda

LIETUVIŠKA BALDŲ DIRBTUVĖ
Gaminami įvairių rūšių baldai valgomiesiems - miegamiesiems ir t. t.
Savininkas
Nikodemus Skrandžius
LUZURIAGA 750
Buenos Aires T. E. 21-2577

FOTO EMLIJA
Atliekami įvairūs foto darbai
Emilija Jasiukynienė
Savininkė
NOGOYA 2969
Villa del Parque T. E. 50-7319

KEDŽIŲ FABRIKAS
Atlieka įvairius užsakymus ir pristato į namus. - Didelis pasirinkimas.
Juozas Juška
Savininkas
R. GUTIERRES 1948
Avellaneda T. E. 22-5137

Bronzos valcavimo ir vamzdelių traukimo DIRBTUVĖ
Priima įvairius užsakymus
Antanas Barzdžius
Savininkas
Av. Alvarez Jonte 1657
Buenos Aires T. E. 59-5248

VALGYKLA IR RESTORANAS
Sveiki valgiai, greitas ir mandagus patarnavimas.
Savininkas
Josė Mitura
La Rioja 2219, Villa Porvenir,
Avellaneda - T. E. 20-9380

V. Rasiūno Optika
Gral. Mariano Acha 876 - MORON
Darbo valandos: Penktadienį 16-18, šeštadienį 13-17 ir Sekm. 13-16 v.
Patogiausias susisiekimas col. 10 (iki klubo "Pomona")

"Lietuvos Aidai"
Lietuviškoji radio valandėlė kiekvieną sekmadienį 8 val. 30 min.
Radio Mitre LR6
Dir. ZEFERINAS JUKNEVIČIUS

kuriuose dalyvavo kun. J. Duoba M.I.C., kun. J. Margis M.I.C. iš Bs. Aires ir kun. Kaz. Vengras M.I.C. Buvo visa Seniūnų šeima.

Be Rosario Lietuvių Bendruomenės bando dalyvauti visuomenės veikime dar dvi grupės: viena Draugija ir Klubas. Tačiau daug kas klaus, ką gero tos 2 draugijos gali įnešti į Rosario Lietuvių gyvenimą, jei jos abidvi nudažytos raudonai ir eina iš vien su komunistais?

Seniai liko uždarytos ir Rusų ir Jugoslavų panašios grupės. Valdžia neduoda joms veikti, jų salės stovi tuščios.

Tikimasi, kad atitinkami žygiai bus padaryti prie valdžios, ir šitos neva "lietuviškos" raudonos grupės ras sau galą! Lietuviai, atsargiai su jais, nes pinigais duotas toms grupėms gali visiškai žlugti, ypač jei kas skolino klubui dabartinei nuosavybei pirkti, yra Saladillo rajone (Arijón 481, Rosario).

Dėdė Povilas M.

BALDŲ FABRIKAS
Gaminami visų rūšių ir stilių baldai
Antanas Girdauskas
Savininkas
Hernandarias 1721, Buenos Aires

Pirmieji Moterų Grožio Salonas
KIRPYKLA "LA RUBIA"
Savininkė:
Ona Kasparienė
SOLER 3441
Buenos Aires T. E. 79-2528

CASA MUSKETAS
Oficialus atstovas radio aparatų
Victor y Marconi
*
Plokštelės
Pianai Sanabria 2790-92
Akordeonai Capital
Armonikos T. E. 50-5948

M. Valantinas
Firmos WARREN S. Atstovas
Isleta 3643 - Valentín Alsina
Parduoda ant išsimokėjimo žibalinės ir elektrinės virtuvės (occinas), kambariams šildyti krosnis (estufas), šaldytuvus (heladeras), ventiliatorius ir kitus namų reikmenis.

Jeigu nori pirkti arba parduoti **LOTA**
bet kokio dydžio ir bet kokioje vietoje, kreipkis į
Antonio Zidelis
J. A. ROCA 854
HURLINGHAM, FCNGSM

Batų Dirbtuvė ir Cigarečių Parduotuvė
Gaminami nauji ir taisomi seni batai
Savininkas
Juozas Šnipas
Cabildo 651
Villa Porvenir Avellaneda

ELEKTRINIS, KEDŽIŲ FABRIKAS "LIT"
Didelis pasirinkimas. - Išpildomi įvairūs užsakymai. - Pristatome į visas miesto dalis.
Savininkas
Jonas Aukštikalnis
Vienas iš pirmųjų lietuvių, prakynęs kelią šiai pramonės šakai Argentinoje
Posadas 23 Avellaneda
T. E. 20, Wilde 7831
(aukštuma Avenida Mitre 4500)

CIUZINIŲ IR UZUOLAUDŲ DIRBTUVĖ - PARDUOTUVĖ
Parduodama bovelna, vilnos ir įvairios drobės. Daroma valizoms užvalkalai. Taisomos įvairios minkštos kėdės, daromos gultoms kėdės ir turkiškos lovos. Kainos labai prieinamos.
Antanas Šalčiūnas
Juan B. Alberdi 933 - Buenos Aires
T. E. 60-2784

Mechaninė Dirbtuvė
Gaminami varžtai ir matricos.
Taisomos įvairios mašinos.
Jonas Leščinskas
Rep. Argentina 852 4 de Junio

Liet. Pamaldos Montevideo Mieste
vyksta antrąjį mėnesio sekmdienį 10 val. Švč. Jėzaus ir Marijos širdžių parapijos bažnyčioje, Posolo 4025, pusrėtos kvadrados nuo avda. Gral. Flores.

Lietuviška Stiklo Įmonė
Gaminami ir parduodami gražiausio stiliaus stiklai restoranams, viešbučiams, klubams, kavinėms ir šeimoms pilnais sąstatais ir dalimis. Išnuomojami asadoms, piknikams ir dideliems pokyliams.
Savininkai
P. VIDŪNAS, A. MASIULIS, VL. PALAČIONIS
Centras:
Zavaleta 551, Capital. T. E. 61-8765
Skyrius:
Dr. Juan Madera 1694 - Capital
T. E. 61-8690

MINKŠTŲ KEDŽIŲ DIRBTUVĖ
Savininkai
Mikelionis ir Gelbuda
Martinez Rozas 971
Villa Crespo Buenos Aires

Inž. JONAS ČEKANAUSKAS
Geležinių ir bronzinių įvairaus dydžio varžtų (tornillos) metalui veržti fabrikas. Gaminama automotinėmis staklėmis
BRANDZEN 2555
AVELLANEDA T. E. 22-9264
T. E. Particular: 22, Avellaneda 7812

Jeį siuvėjas reikalingas, Būk taupus, ekonomingas: Drąsiai ženki pas NENISKI, Negaišiuodamas nė biškį.
Siuva jis ir miesto frantams Ir įtinka elegantams. Nors pigiai paims siuvėjas, Džiaugsies, į svečius nuėjęs!

JUOZAS NENISKIS
DIDELIS ANGLIŠKŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS
CESPEDES 2485 (altura: Cabildo 1200)
Belgrano, Buenos Aires T. E. 73, Pampa 2916

MECHANINĖ DIRBTUVĖ
Veržeklių gamyba. Gaminamos standartizuotos geležinės ir bronzinės veržeklės
Inž. JONAS RAMANAUSKAS
ANATOLE FRANCE 390
SARANDI T. E. 22-2034 AVELLANEDA

Sofija Čekanauskaitė ir Samuel Domingo Accroca

Šito "LAIKO" nr. Garbės Leidėjai yra jaunavedžiai Sofija Čekanauskaitė ir Samuel Domingo Accroca. Jų nepaprastai iškilminga santuoka įvyko liepos 14 d. Švč. Sakramento bazilikoje, Buenos Aires centre. Moterystės sakramentą suteikė kun. Kazimieras Vengras M.I.C., asistuojant Argentinos Marijonų viršininkui kun. Jonui J. Jakaičiui M.I.C. Ta proga buvo perskaityta specialio Popiežiaus Pijaus XII telegrama jaunavedžiams sekančio turinio:

"Šventasis Tėvas siunčia savo palaiminimą jaunavedžiams Domininkui Samuel Accroca ir Sofijai Čekanauskaitė, prašydamas Dangaus Palaimos krikščioniškajam židiniui. (Pas.) Montini, einęs Valstybės Sekretoriaus pareigas".

Nepaprastai ištaigingoje vestuvių puotoje dalyvavo daugiau kaip 600 kviestinių svečių iš lietuvių ir vietinių tarpo.

Po vestuvių jaunieji tuojau išvažiavo į San Carlos de Bariloche — "Argentinos Šveicariją". Žavingų kalnų ežerų krašte praleidę medaus mėnesį, grįžo į Buenos Aires, iš kur 15 dienų vėl išvyko į provinciją La Pampa, kuri savo lygumomis ir begaliniais toliais yra vienintelė visame pasaulyje.

Sofija Čekanauskaitė de Accroca yra žymiausias Argentinos lietuvių kolonijos fabrikantės Ponios Emilijos Čekanauskienės vyriausioji dukterė, gimusi ir augusi jau Argentinoje. Gražiai išauklėta, širdimi ir siela tikra lietuvaitė, ji ypač mėgsta tapybą. Jos paišyti paveikslai turi ne eilinio talento žymių. Jos vyras Domingo S. Accroca turi gražų išlavintą balsą ir yra muzikos mėgėjas. Savo vestuvių proga išleisdami "LAI-

KO" numerį, jaunoji pora duoda gražų pavyzdį, kaip panašiomis progomis neturi būti pamirštami ir kultūriniai kolonijos reikalai. Išrašydami į modernių knygnešy eiles, jie prisideda prie mūsų tautos kovos dėl laisvės ir šia kilnia idėja įprasmina savo vedybinio gyvenimo aušrą.

Šia proga "LAIKO" Redakcija ir Administracija nuoširdžiai dėkoja savo naujesiems Garbės Leidėjams ir linki daug skaidraus džiaugsmo ir saulėtų pavasarių bendrame gyvenimo kelyje.

ARGENTINAS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VALDYBA

Kaip jau buvo rašyta, spalio 22 d. buvo išrinktas Argentinos Lietuvių Bendruomenės Laikininis Organizacinis Komitetas. Savo pirmajame posėdyje šis komitetas to paties mėn. 29 d. pasiskirstė pareigomis: pirm. — Ig. Padvalskis, vicepirm. — prof. A. Kuprevičius ir K. Norkus, sekret. — L. Sruoga ir prof. D. Gruodis, izd. — kun. P. Garšva ir nariai — inž. J. Ramanauskas, J. Gilvydis ir teis. G. Burdulis. Reikia palinkėti naujam komitetui greitai sujungti visą patrijotišką koloniją į vieną organizuotą bendruomenę.

PADEKA

"LAIKAS" taria nuoširdų acių A. Bubnelienei, G. Krivickienei, U. Šilaikienei, B. Sturevičiūtei už aukas loterijai, kuri buvo pravesta lapkričio 5 d; G. Krivickienei, J. Šalučkaitei, M. Sturevičiūnei, B. Sturevičiūtei, P. Povilaitienei ir U. Šilaikienei už tos loterijos suorganizavimą ir sėkmingą jos pavidimą.

Parengimai Lietuvių Salėje

Lapkričio 18 d., šeštadienį: Didelis "Vyčių" Klubo Vakarų metinės šventės proga. Programoje įdomūs vaidinimai, klasiniai šokiai, atletika ir kt. Pradžia 20,30 val. Po programos — šokiai.

Lapkričio 19 d., sekmadienį: Lietuvių Aušros Vartų Parapijos Metinė šventė. 17 val. Lietuvių Salėje prasideda įdomi šventinė programa. Kalbės agron. Antanas Šantaras ir kt., koncertuos Šv. Cecilijos Choras, vadovaujant komp. V. Rymavičiui, vaidins parapijos mokyklos mokiniai ir kt. Po programos — šokiai.

Lapkričio 25 d., šeštadienį: Didelis Skautų Draugovės Vakarų. Programoje nauji skautiški vaidinimai, laužai ir dainos. Po programos — šokiai. Pradžia 20 val.

Lapkričio 26 d., sekmadienį: Šių metų Lietuvių Salės Parengimų SEZONO UŽDARYMAS. Ta proga ruošiamas didelis pasaulio garso pianisto virtuozo prof. Andriaus Kuprevičiaus FORTEPIANO KONCERTAS. Bus išpildomi nauji garsių kompozitorių kūriniai. Po programos — šokiai. Dalyvaus daug aukštųjų kviestinių svečių ir laukiama atvykstant lietuvių iš Berisso, Rosario ir Kordobos.

—Atsiimti laiškus "LAIKO" redakcijoje: Jonui Gasiliauskui (iš Australijos) ir Vytautui Galčiui (iš U.S.A.)

Liet. Aušros Vartų Parapijos žinios

Lapkričio 19 d. yra parapijos metinė šventė. 8 val. mokyklinio amžiaus vaikai priima PIRMAJĄ ŠV. KOMUNIJĄ. 10.30 val. — iškilminga Suma su pamokslu. Gieda Šv. Cecilijos Choras, vadovaujamas komp. V. Rymavičiaus. Po pietų 15.30 mišparai ir iškilminga procesija, kurioje dalyvauja liet. organizacijos su savo vėliavomis ir kt. 17 val. Lietuvių Salėje įvyksta šventinė programa — parengimai.

Lapkričio 26 d. 16 val. parapijos bažnyčioje bus teikiamas SU-TVIRTINIMO SAKRAMENTAS. Norintieji jį priimti turi iš anksto išsiimti korteles parapijos raštinėje ir dalyvauti ypatingame paruošime, kuris įvyks parapijos bažnyčioje lapkričio 23, 24 ir 25 d.

NAUJAUSIEJI "LAIKO" RĖMĖJAI

Izabelė Bubnelienė \$ 65, Marija Bendorinienė \$ 50, Kazimieras Kaminskas \$ 50, Magdalena Tumosienė \$ 35, Jonas Grudzinskas \$ 15, Kazimieras Jasinskas \$ 10, Jonas Kašėta \$ 10, Ignas Padvalskis \$ 10, Petras Kazlauskas \$ 5, Kazimieras Nacis \$ 5, Stasys Siliūnas \$ 5, Eduardas Siminskas \$ 5, Česius Stankūnevičius \$ 5.

Visiems paskelbtiems ir nepaskelbtiems "LAIKO" Rėmėjams Redakcija ir Administracija taria nuoširdų lietuvišką acių.

PADEKA

Muz. Eduardui Radionovui, Elenutei Deveikytei, Vincukui Deveikiui, Juozukui Šulniui ir Birutei Sturevičiūtei už "LAIKO" naudai suruoštą meną vakarą š. m. lapkričio 12 d., Poniai Timinskienė už salės paruošimą, visoms ir visiems, kuo nors prisidėjusiems prie loterijos, rifo pavidimo ir tvarkos palaikymo nuoširdžiai dėkoja "LAIKO" Redakcija ir Administracija

LAIKAS

Correo
Argentino
Casa Central

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 4289
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 4015

"EL TIEMPO" Semanario Lituanio Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 318870
MENDOZA 2280, Avellaneda, Buenos Aires

Director responsable: Pbro. Casimiro Vengras. T. E. 20-9027 — Redaguoja Redakcinė Kolegija. Vyr. Redaktorius: Dr. P. Brazys. — Pinigus siūsti Administratoriui: Francisco Garšva. — KAINA: Argentinoje metams \$ 20, pusmečiui \$ 10.—, atskiras nr. \$ 1.—. Urugvajuje metams 4 Urugv. pežai. Kitur — metams 2 doleriai. Norint gauti "LAIKĄ" ORO PASTU, prie metinės prenumeros reikia pridėti: Pietų Amerikoje 1 dolerį, kitur 3 dolerius.

III METAI — AÑO DEL LIBERTADOR GENERAL SAN MARTIN 1950
LAPKRIČIO (NOVIEMBRE) 16 D., KETVIRTADIENNIS Nr. 19 (35)

1950 lapkričio 26,

18.30 val.
Lietuvių Salėje,
BRASIL 835,
Avellaneda

įvyksta paskutinis šių
metų parengimas —

Pianisto Andriaus Kuprevičiaus PIANO KONCERTAS

Koncerto bilietai galioja tuoj po programos rengiamiems SOKIAMS.

- Jau užsakytas geriausias koncertinis fortepionas.
- Bus žymių svečių ir lankiama lietuvių iš Berisso, Rosario bei Kordobos.
- Visi dalyvaukime šių metų SEZONO UŽDARYME!

PAIEŠKOJIMAI

Angela Strumskytė Malušienė - Spaiškienė (po antro vyro), apie 50 m. amžiaus, į Argentiną atvykusi apie 1923 m., paieškoma jos brolio W. Strumskio Šiaurės Amerikoje. Pranešti Petriui Kazlauskui: Ezezano 3082, Capital (Buenos Aires).

Jurgis Liutkevičius, kilęs iš Sūnų parapijos, Marijampolės aps. ir 1926 m. išvykęs į Argentiną. Paieško pusseserės Petronėlės Stoškūtės: Avda. Bermudez 28, Edo. Aragua, Maracay, Venezuela.

Kasparas Urniežius, kilęs iš Varnių valsč., Telšių aps., gyvenęs c. España 195, Villa Progreso (San Martin), ieško savo sesers ir švogerio Jono Gailevičiaus iš Varnių valsč.

5 METAI KAI MIRĖ MARIJA DAILIDAITĖ DE MALLO

Lapkričio 10 d. lietuvių Aušros Vartų parapijos bažnyčioje buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos už a. a. Mariją Dailidaitę de Mallo, penktųjų mirties metinių proga. Net prie 5 altorių iš karto buvo laikomos iškilmingos šv. mišios. Be kitų, pamaldose dalyvavo ir velionės motina Marija Bertlingaitė Dailidienė, kilusi iš Kruonio miestelio. Gabi ir darbšti siuvėja, turinti savo siuvyklą prie garsios Libertador San Martin (būv. Alvear) alėjos Buenos Aise, į Argentiną atvyko 1930 m. Jos vyras jau yra miręs. Turi jau vedusį sūnų Aleksą ir ištėkėjusią dukterį Eleną.

PAKRIKŠTYTI LIETUVIŲ AUSROS VARTŲ PARAPIJOJE

• Alberto Gustavo Jordan, Magdalenos Pažeraitės ir Eduardo Jordan sūnus. Krikštataviai: Juan Jordan ir Ina Racci.

• Jonas Artūras Dubinskas, Bronės Švarcaitės ir Jono Dubinskų sūnus. Krikštataviai: Bronius Vedrickas ir Anelė Maskevičienė.

A. A. MARIJA ALINKONIŪTE MANKELIŪNIENE

Lapkričio 3 dieną po ištisus metus trukusios sunkios ligos, kurios metu buvo padaryta net keletas sunkių operacijų, pasimirė a. a. Marija Alinkoniūtė Mankeliūniene. Fiorito ligoninėje kun. J. Margis M.I.C. aprūpino ją šv. Sakramentais. Palaidota Sarandi kapuose. Patiko giliam skausme sūnus Viktorą, Joną ir Albertą. Laidotuvėse dalyvavo daug giminių bei pažįstamų ir kunigai Marijonai.

• Spalio 28 d. Viktoras Mankeliūnas vedė lietuvaitę Mariją Juzę Baravykaitę. Jaunasis yra gimęs Lietuvoje, jaunoji — Argentinoje. Santuokos liudinkais lietuvių Aušros Vartų Bažnyčioje Avellanedoje buvo Vincas Sinkevičius ir Marija Bunevičiūtė. Savo namuose, Villa Dominico, jaunieji priėmė savo svečius iškilmingoj vestuvinėj puotoj.

• Irena Lilija Gudeliūnaitė, "Laiko" skaitytojų ir rėmėjų Magdalenos Palubinskaitės ir Adomo Gudeliūnų čia gimus 15 metų duktė, per praeitus karnavalus laimėjus Villa Crespo grožio karalaitės vardą, seneniai padarė sutartį su Lumington filmų firma kaip artistė ruošiamoje ispanų kalboje filmoje. Tarp beveik tūkstančio gražuolių kandidačių tik dešimt tapo išrinktos, jų tarpe ir Gudeliūnaitė. Nemažiau pasižymėdama ir moksle, 15 metų mergaitė jau baigia gimnaziją ir ruošiasi stoti į medicinos fakultetą.

Jos tėvai, gerb. pp. Gudeliūnai, yra žinomi ir vietinių įtakingų žmonių tarpe kaip pirmaeiliai siuvėjai ir svetingi lietuviai; ypač paskutiniu laiku gražiai žengia pirmyn su savo amatu, ir lietuviškoje dvasioje auginą dar du gražius vaikučius.

Sofijos Čekanauskaitės ir S. D. Accroca vestuvių vaizdai (iš kairės į dešinę): Santuoka Švč. Sakramento bazilikoje. (Vidury) Motina atsisveikina dukrą. Dėdė inž. Jonas Čekanauskas lydi jaunąją prie altoriaus. Su jais (iš kairės į dešinę): jaunosios pusseserės Blanca ir Olga Čekanauskaitės, sesutė Irena ir pusbrolis Rubenas Čekanauskas.